

Беласток. Расце „Цэнтр-II“. Фота Я. Цялушэцкага.

МАЯ МОВА

Мне без цябе і дня не жыць,
Зямлю не мерац крокам.
Адкрый мне тайну, адкажы:
Адкуль твае вытокі?..
Мо выткана з праменняў ты,
З асенняй пазалоты,
Бо столькі ў словах
дабраты,
Зычлівасці, пяшчоты.
Мо з нарачанскай глыбіні
Бярэш свае вытокі?
Куды сягоння ні зірні —
Твой смелы ўзлёт высокі.
Гаючая, як сок з бяроз,
І шчодрая, як ніва.
Ты — мая песня і мой лёс,
І гэтым я шчаслівы.

Мечыслаў Шаховіч

Ніва

Тыднёвік Беларускага грамадска-культурнага таварыства

№ 4 (987) ГОД XX 26 СТУДЗЕНЯ 1975 г. ЦАНА 60 гр.

ОРЛЯ - ГМІНА ЎЗОРНАЯ

Быў усяго трэці дзень новага 1975 года, але ў гміннае ўпраўленне ў Орлі раз-пораз наведваліся людзі. І не з-за якіх-небудзь там пісулек, а прыходзілі, каб узяць на загаспадарванне некалькі гектараў зямлі з ПФЗ, даведацца пра магчымасць набыцця племяннога маладняку малочнай ці мясной пароды, або аформіць іншыя важныя гаспадарчыя справы. Відаць было, што ў гэтым старым, з колішняй чырвонай цэглы, будынку вырашаюцца найбольш істотныя жыццёвыя праблемы для 29 вёсак, у якіх знаходзіцца 1969 індывідуальных сялянскіх гаспадарак, два сельскагаспадарчыя кааператывы, дзве гаспадаркі сельгасгурткоў і адзін ПГР — у суме 14 241 га ворыўнай зямлі, лугоў і пашы.

Гаспадарка гэта не малая, і наша размова з начальнікам гміны **Пятром Хмялеўскім** і сакратаром гміннага камітэта ПАРП **Яўгенам Леўчукам** канцэнтруецца на асноўных гаспадарчых праблемах гміны.

— Прэзідыум Ваяводскай рады нарадовай у Беластоку ў 1973 годзе вызначыў Орлю на ўзорную, прыкладную гміну для ўсяго Бельскага павету, — не без гонару заўважае Я. Леўчук. — І к палавіне таго года мы апрацавалі грунтоўны план грамадска-гаспадарчага развіцця нашай гміны да 1980 года. План быў адобран павятовым і ваяводскім упраўленнямі і з'яўляецца асновай дзейнасці для ўсіх тутэйшых устаноў і арганізацый.

Гартаю даволі аб'ёмісты, надта старанна апрацаваны дакумент, у якім, як і трэба было чакаць, асноўнае месца займае раздзел „Сельская гаспадарка“. Затрымоўваюся на дзялянцы „Збожжа“.

Калі ў 1972 годзе ў гміне было сабрана ў сярэднім па 21,9 цэнтнера з гектара, дык на 1975 г. намечана сабраць 26 ц/га, на 1980 — 30 ц/га. Скачок аграмадны, але ці пад сілу ён гміне?

— Несумненна, так, — упэўнена адказвае Пётр Хмялеўскі. — Тут дзейнічаем у трох напрамках. Па-першае, ідуць працы па павышэнню сельскагаспадарчай культуры ў індывідуальных сялян: у 1974 годзе яны рассеялі ў сярэднім па 127 кг/га NPK у чыстым рэчыве, у бягучым годзе прадбачваецца ўжо 143 кг/га NPK, у 11 вёсках ідзе вапнаванне кіслых глебаў, гарантуем таксама сялянам высокаўраджайныя сарты насення. Па-другое, дагэтуль каля 1 000 гектараў знаходзілася ва ўладанні састарэлых сялян, асоб адзінокіх і хворых. Ураджаі на іх гаспадарках былі надта нізкія. Цяпер жа 146 пенсіянераў перадасць гэтую тысячу гектараў у дзяржаўны зямельны фонд. Але не падумайце, што яны лягуць аблогам! У паскораным тэмпе правядзем камасацыю і перадамо 168 га ПГР-у, 223 га — сельгасгуртку ў Шэрнях, 120 га — сельгасгуртку ў Шчытах, звыш 60 га возьмуць кааператывы ў Крывой і Крывяцічах. На рэшту ёсць ахвотныя сярод індывідуальных сялян. Па-трэцяе, сельгасгурткі ў Шэрнях і Шчытах не вялі гадоўлі, гаспадарылі слабавата, мелі ў сярэднім па 16 ц/га. Цяпер прыкладаем усе намаганні, каб павысіць узровень іх гаспадаркі, павялічыць угнойванне. Сёлета ў Шэрнях пачынаецца будаўніцтва фермы гадоўлі ўбойнага быдла на 500 штук, а ў Шчытах — адкормкі свіней, спачатку на 500 штук, а ў будучыні да 2 000 кормнікаў. Кожны гектар мусіць радзіць...

— І не толькі радзіць, але і карміць больш жывёлы, — уключаецца ў размову Яўгеній Леўчук і паказвае ў плане на слупок паказчыкаў па жывёлагадоўлі. — Бачыце, у 1973 годзе ў гміне было 5 940 штук быдла, на 1975 г. планавалася давесці яго пагалоўе да 7 770 штук, а ў 1980 годзе — да 10 200, значыць за шэсць год амаль падвоіць яго колькасць. Спачатку мы пабойваліся за рэальнасць такога павелічэння, думалі, што не адолеем. Але ўжо чэрвеньскі перапіс 1974 года выявіў павелічэнне пагалоўя быдла на 24,1 працэнта! Значыць, у чэрвені мінулага года ў гміне ўжо было 7 370 штук, не хапала ўсяго 300 штук да плана, вызначанага на 1975 год. Нашы сяляне, як бачыце, вельмі прыхільна сустрэлі лозунг Беластоцкага ваяводства гадаваць мільён штук быдла і зрабілі ўжо мілевы крок у гэтым напрамку. А рэзервы і ў гэтай галіне маем вялікія. У мінулым годзе вёскі Рэдуты і Крывяцічы загаспадарылі 180 гектараў ранейшага супольнага выгану, які, што і казаць, ляжаў лысы, бы бубен, і жывёла на ім рэвам равела, а не паслася. А вось цяпер стаў ён высокакультурным пасбішчам, засеяным добрымі травамі і належна ўгноеным. Колькасць быдла ў Рэдутах адразу падскочыла на 42 працэнты, а ў Крывяцічах аж на 47 працэнтаў. Падобныя магчымасці

(Працяг на стар. 5)

Орля. Фота Я. Цялушэцкага.

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У "НІВЕ"

Міхалова ● Добры год для Бельскага белліцэя ● Як сабраць з 1 гектара звыш 30 цэнтнераў жыта ● Барскі на моры нафты ● Літстаронка ● Наперакор лапцюжнай долі ● Салодкія справы цукровых буракоў ● Весткі з Бельска, Дзянісак, Слойкі, Старога Корніна, Чаромхі, Гайнаўкі, Плёсак, Орлі і інш. ● Песня з рэпертуару Мечыслава Фога „Oddalenie”.

Ужо ўсё дакладна падлічылі, падсумавалі, і ёсць карэспандэнт года. З пададзеных ніжэй даных бачым, наколькі актыўныя былі карэспандэнты „Нівы“ за 1974 год.

Нашы карэспандэнты апублікавалі ў 1974 г. 502 інфармацыі і артыкулы (1973 г. — 288).

Карэспандэнтаў у 1974 г. было 67 асоб (1973 г. — 68).

Інфармацыі і артыкулы карэспандэнтаў датычыліся 130 мясцовасцей (1973 г. — 95).

Вось найбольш актыўныя карэспандэнты 1974 г. і колькасць іх публікацый:

1.	Т.К.	66
2.	Раса	53
3.	Мікалай Панфілюк	49
4.	Васіль Асеннік	40
5.	Пётр Байко	31
6.	Віктар Бура	27
7.	Мацейка	21
8.	Павел Гутнік	19
9.	Ружа	18
10.	Васіль Петручук	17
11.	Адважны	15
12.	Смелы	12
13.	І. Кірызюк	11
14.	(мг)	9
15.	Мікола Краўчук	9
15.	Суседка	9
17.	Жэня Аўсенюк	7
18.	Мік.	7
19.	М. Матвеюк	7
20.	Яўген Семянюк	6

Разам 20 карэспандэнтаў. Гэта авангард. Іншыя напісалі па 5 або менш публікацый. За 1973 г. тых, што напісалі больш чым па 5 публікацый, было 13 карэспандэнтаў.

А вось мясцовасці, якіх датычыліся публікацыі нашых карэспандэнтаў:

1.	Гайнаўка	49
2.	Белавежа	31
3.	Дубічы Царкоўныя	27
4.	Бельск	23
5.	Шудзялава	22
6.	Спічкі	20
7.	Беласток	17
8.	Чаромха	15
9.	Кожына	11
10.	Зубава	8
11.	Чыжы	8
12.	Міхалова	7
13.	Тафілаўцы	7
14.	Крывяцічы	7
15.	Грэдалі	7
16.	Азяблы	7
17.	Саколка	6
18.	Орля	6

Пра іншыя мясцовасці карэспандэнты пісалі па 5 і менш разоў.

А вось ліцэі:

Бельскі беларускі ліцэй	6
Гайнаўскі беларускі ліцэй	5
Міхалоўскі ліцэй	4

(Працяг на стар. 4)

ШТО НОВАГА?

НОВЫЯ ЗАКОНЫ БЕЛАРУСКАЙ ССР

Дзевятая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР восьмага склікання, што працавала 24 і 25 снежня 1974 г., прыняла некалькі новых законаў.

Пасля грунтоўнага абмеркавання быў зацверджаны **Закон аб дзяржаўным плане развіцця народнай гаспадаркі Беларускай ССР на 1975 год.** Ён, між іншым, прадбачвае павелічэнне ў параўнанні з 1974 годам нацыянальнага даходу рэспублікі на 8,7 прац., прадукцыі прамысловасці — на 9 прац., прадукцыйнасці працы — на 6,5 прац., рэальных даходаў на душу насельніцтва — на 5,2 прац. Адначасова быў прыняты Закон аб дзяржаўным бюджэце Беларускай ССР на 1975 год, які забяспечвае сродкі для выканання заданняў дзяржаўнага плана рэспублікі ў бягучым годзе. Ён прадстаўляе сабой аграмадную суму 4 мільярдаў 197 мільёнаў 410 тысяч рублёў.

Сесія Вярхоўнага Савета БССР прыняла новы **Закон Беларускай ССР аб народнай асвеце.** Ён з'яўляецца заканадаўчым актам, які зацвярджае дасягненні народнай адукацыі ў рэспубліцы і вызначае новыя, больш шырокія заданні і напрамкі далейшага яе ўдасканальвання дзеля выканання ўсё ўзрастаючых маштабаў камуністычнага будаўніцтва і патрабаванняў навукова-тэхнічнага прагрэсу. У Законе вызначаны мэты і галоўныя задачы дашкольнай, агульнай, прафесіянальна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі ў рэспубліцы. Між іншым, артыкул 28 Закона сцвярджае: *„Вучням агульнаадукацыйнай школы даецца магчымасць вучыцца на роднай мове або мове іншага народа СССР. Бацькі або асобы, якія іх замяняюць, маюць права выбіраць для дзяцей па жаданню школу з адпаведнай мовай навучання. Акрамя мовы, на якой вядзецца выкладанне, вучні па жаданню могуць вывучаць мову іншага народа СССР“.* А ў артыкуле 29 Закона гаворыцца: *„Тэрытарыяльная даступнасць школы для вучняў забяспечваецца аптымальным школьным раяніраваннем, бясплатным праездам вучняў сельскай мясцовасці ў школу і са школы, добраўпарадкаванымі інтэрнатамі пры школах“.* Закон уваходзіць у дзеянне з 1 красавіка гэтага года.

За перыяд паміж восьмай і дзявятай сесіямі Вярхоўнага Савета БССР Прэзідыум Вярхоўнага Савета рэспублікі прыняў шэраг Указаў, якія снежаньская сесія Вярхоўнага Савета адобрыла і зацвердзіла як абавязваючыя законы БССР. Сярод іх, між іншым, знаходзіцца **Закон аб прымусовым лячэнні і працоўным перавыхаванні алкаголікаў.** У ім прадбачваецца ўзмацненне арганізацыйных мер, што забяспечваюць лячэнне і працоўнае перавыхаванне хворых алкагалізмам людзей. **Закон аб узмацненні барацьбы з наркаманіяй** вызначае парадак прымусовага лячэння і працоўнага перавыхавання хворых наркаманіяй. Такія асобы абавязаны праходзіць лячэнне ў цэнтрах здароўя, а хворыя, што ўхіляюцца ад гэтага, будуць накіроўвацца да прымусовага лячэння.

(мг)

СІБІРСКІЯ БАЛАДЫ

А 12^{00} ночы наша судна пакінула Сургут, а ў 11^{20} раніцы прыплыло да Ніжневартоўска. Значыць, плылі мы амаль 12 гадзін беспераПынна.

Раён Ніжневартоўска налічвае 108.000 кв. кіламетраў. Амаль палова Польшчы. Жыве ў ім 72.000 чалавек. З гэтага ліку 54 — у Ніжневартоўску. Гораду ўсяго 2 гады і чатыры месяцы. У будучым разлічаны ён на 140-150 тысяч чалавек.

У раёне 18 месцазнаходжанняў нафты. З гэтага эксплуатуецца пакуль што толькі пяць. Самае вялікае месцазнаходжанне — гэта Саматлор. Займае яно па запасах нафты I месца ў Савецкім Саюзе і 5 месца на свеце.

У 1974 годзе Саматлор даў больш як 60 млн. тон нафты, у 1980 г. дасць 240-250 млн. тон, гэта значыць больш паловы ўсёй сённяшняй гадавой прадукцыі СССР.

У Ніжневартоўскім раёне ўстаноўле-

ДАРОГА ДА СЭРЦА АЗЁР

ны ўсесаюзныя рэкорды ў бурэнні. У 1973 годзе адна з брыгад прабурыла 92 тыс. метраў. У 1974 г. абавязалася прабурыць 100.000 метраў.

У Ніжневартоўску многа машын, больш чым 27.000 аўтамашын розных тыпаў. З раёна ідзе многа трубаправодаў. Найбольшы з іх будуецца з Ніжневартоўска ў Куйбышэў. Даўжыня 2300 км, дыяметр 1 м 20 см. У горадзе будуецца велізарны газакамбінат, які будзе перарабляць мясцовы газ. Тады

На гэтых убітых у зямлю слупах вырасце дом.

канчаткова знікнуць паходні газу, якія гараць ва ўсім раёне.

У горадзе жыве 27 майстроў спорту і 12 герояў сацыялістычнай працы.

У Ніжневартоўск прыязджаў Касыгін, трое касманаўтаў. Нават сёння ў горадзе знаходзіцца трое віцэ-міністраў.

Прыязджалі ў Ніжневартоўск 23 замежныя дэлегацыі, у тым ліку 6 японскіх. Японцы вельмі цікавяцца мясцовай нафтай і газам.

А 12^{30} едзем на славуты Саматлор — возера, пад якім знаходзяцца мільярды, мільярды, мільярды тон нафты. З Ніжневартоўска да Саматлора 30 кіламетраў. У нашым аўтобусе ёсць інжынер. Ён выясняе нам усю спецыфіку Саматлора. Саматлор на мове мясцовых плямён абазначае Мёртвую Ваду або Сэрца Азёр.

— Нам, — гаворыць інжынер, — бліжэйшая другая назва. Саматлор — гэта мулістае возера. Вады ў ім 2-5 метраў, але на дне прынамсі столькі ж мулу і ціны. Зімой замярзае вада і мул. Няма ў ім ніякага жыцця — яно мёртвае. Возера мае каля 1000 кв. кіламетраў. Пад ім знаходзіцца мора нафты. Вельмі цяжка да яе дабрацца. Будова аднаго кіламетра дарог у раёне возера і праз возера каштавала нядаўна яшчэ 2 мільёны рублёў. Гэта значыць 2.000 рублёў адзін метр. Цяпер кошты абніжаны да 500.000 руб. за 1 кіламетр.

У раёне возера прабіта ўжо на глыбіню больш 2.000 метраў 100 скважын. У будучым трэба будзе прабурыць 10.000 скважын, каб дайсці да ўсёй саматлорскай нафты. Усе капіталаўкладанні ў саматлорскую нафту звернуцца праз дзесяць гадоў. Пасля ўжо будзе чыстая прыбыль.

Інжынер расказвае, а мы ўвесь час едзем праз тайгу. Дарога тут роўная, бетонная. Справа і злева тайга. Бярозы, асіны, кедры. Непраходныя балоты. У многіх месцах расчышчаны пляцоўкі і ўзведзены фундаменты будынкаў.

У некаторых месцах будынкі не будуюцца непасрэдна на зямлі. Спачатку ўбіваюць у зямлю вялікую колькасць бетонных слупоў даўжынёй 3-4 метраў. Грунт тут рыхлы, няпэўны. Будынак, пабудаваны на такім грунце, можа заваліцца. Ёсць і другая прычына. Тут мароз скоўвае зямлю на многа, многа метраў. Калі паставіць будынак непасрэдна на зямлі, то калі летам растане зямля, тады будынак скранецца з месца. Вялікая колькасць слупоў, убітых глыбока ў зямлю, ратуе будынак ад такіх нечаканасцей.

Увесь час абапал дарогі, нібы спіны кітоў, ляжаць трубаправоды. У адных месцах яны на паверхні зямлі, у другіх ныраюць пад зямлёю. Па гэтых трубаправодах ужо плыве або паплыве саматлорская нафта і ў Расію, і ў Польшчу, і ў ГДР, і, праўдападобна, далей і далей на захад.

Каля трубаправодаў ляжаць дрэвы. Сотні і тысячы. У некаторых месцах бульдозеры сапхнулі іх у кучы. Там гэтыя пабоішчы выглядаюць страшэнна: з карэннямі і без карэнняў, з карою і без кары, з галінамі і без галін. Там, дзе нешта родзіцца, нешта мусіць уміраць. Дрэвы памерлі, каб даць месца для жыцця дарогі і трубаправода. Такая логіка і такая цана, якую мусіць заплаціць прырода індустрыі.

13^{00}. Вось тут ужо пачынаецца мяжа славутага Саматлорскага нафтазнаходжання. Дарога раздвойваецца, пачынае браць у клешчы возера. Мы едзем налева. Перад намі злева і справа відаць вялікія паходні падпаленага газу.

Урэшце відаць возера. Аднак інжынер гаворыць, што гэта яшчэ не Саматлор.

— У гэтым раёне, — кажа ён, — больш як 300 азёр, аднак галоўнае з іх Саматлор. Мусім яшчэ спыніцца і пасля рушым на славутае возера.

Алесь Барскі

TELEWIZJA WARSZAWA

Niedziela 26.I. 7.30 Kurs Rol. 8.05 Przyp. radz. 8.15 Now. w domu i zagr. 8.40 Bieg po zdr. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.30 Antena. 10.50 Obrońcy Stalingradu — film dok. radz. 12.40 Dzien. 13.00 Z myślą o 33 mil. 13.30 Kalejdoskop. 14.05 Dla dzieci. 14.45 Nie tylko dla pań. 15.15 Lektury Pegaza. 15.30 Wielka gra. 16.15 Los. Toto-Lot. 16.30 Co kto lubi. 17.15 Refl. ob. 17.30 Tele-Echo. 18.15 Sport. 19.15 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Bajka na dobranoc. 20.25 Droga. 21.25 Sam na sam z E. Bryllem. 22.25 Sport.

Poniedziałek 27.I. 9.00 Teleferie. 15.50 Nurt — Nuauki Polit. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Tel. Fest. Wid. Lalk. 17.40 Echo stad. 18.05 Kur. Maz. 18.20 Wojsko w karykaturze. 18.35 Kr. Warsz. i Maz. 18.55 Szare na złote. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Teatr TV: J. Conrad-Korzeniowski Jutro. 21.15 Spotkania w drodze. 22.00 Przeboje świata. 22.30 Dzien. 22.45 Oferty.

Wtorek 28.I. 9.00 Teleferie. 10.00 Dla szkół: (kl. II lic.) J. pol. Z. Krasiński. Nie-Boska komedia odc. I. 10.45 Wujaszek Wania — film fab. radz. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Fest. Wid. Lalk. 17.40 Na wielkim i mał. ekr. 18.10 Kr. Warsz. i Maz. 18.30 Sezam. 18.50 Przyp., radz. 19.05 Kr. Zim. Ig. Mł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Wujaszek Wania — film fab. radz. 21.50 Świat i Polska. 22.35 Dzien. 22.50 Wiad. sport. oraz kr. Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie.

Środa 29.I. 9.00 Teleferie. 10.00 Walizka w kratkę — film fab. rum. 14.40 Politech. Kurs przygot. Fiz. 15.50 Nurt — Naucz. pocz. mat. 16.25 Pr. dnia. 16.30 Dzien. 16.40 Fest. Wid. Lalk. 17.40 Inf., Tow., Prop. 17.50 Los. Mał. Lot. 18.00 Kr. Warsz. i Maz. 18.20 Teatr w domu — film jug. 18.50 Pr. publ. 19.10 Kr. Zim. Ig. Mł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Mag. sport., w tym: Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie. 22.00 Bez togi. 22.30 Dzien. 22.45 Kr. Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie.

Czwartek 30.I. 9.00 Teleferie 10.00 Dla szkół: (kl. II lic.) J. pol. Z. Krasiński Nie-Boska Komedia cz. II. 10.50 Columbo. 12.55 Dla szkół: (kl. I—IV lic.) Poemat. 16.25 Pr. dnia 16.30 Dzien. 16.40 Fest. Wid. Lalk. Teatr. „Kacperek”. 17.40 Rep. film. z VIII Fest. Chórów w Międzyzdr. i X Kamieńsko-Szczecińskiego Fest. Muz. Organowej i Kam. 18.10 Kr. Warsz. i Maz. 18.30 Poligon. 19.00 Przyp., radz. 19.05 Kr. Zim. Ig. Mł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Columbo. 21.30 Listy i polityka. 22.00 Mianuję obywatela aktorem — film dok. pol. 22.20 Dzien. 22.35 Wiad. sport. oraz kr. Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie. 23.15 Inf., Tow., Prop.

Piątek 31.I. 9.00 Teleferie 10.00 Droga. 14.30 Politech. Kurs przyg. Mat. 15.40 Nurt — Psych. 16.10 Red. Szk. zap. 16.25 Pr. dnia 16.30 Dzien. 16.40 Fest. Wid. Lalk. Teatr „Banialuka”. 17.40 Medale i detale. 18.05 Kr. Warsz. i Maz. 18.25 Fakty, op., hip. 19.00 Kr. Zim. Ig. Mł. 19.20 Dobr. 19.30 Dzien. 20.20 Mag. sport. w tym: Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie. 21.00 Panorama. 21.40 Mag. sport., w tym: Mistrz. Europy w j. fig. na lodzie. 22.50 Dzien.

Sobota 1.II. 9.00 Teleferie 10.30 Prywatna ugoda — film fab. NRD. 14.00 Pr. dnia. 14.05 Pr. I prop. 14.20 Kr. Warsz. i Maz. 14.40 Inf. Wyd. 15.00 Sport. 16.00 Dzien. 16.10 Fest. Wid. Lalk. Teatr „Groteska”. 17.20 Pr. publ. 17.50 Dla mł. Propozycje. 18.20 Kr. Zim. Ig. Mł. 18.30 Pegaz. 19.20 Dobr. 19.30 Monitor. 20.20 Varieteka cz. I. 21.20 Piękny Antonio — film fab. wł. 22.55 Dzien. 23.15 Sport.

ТЭЛЕВІЗІЯ МІНСК

Piątek 24.I — 9.45 Koncert pios. radz. 13.20 Film fab. 16.45 Koncert chóru Biał. TV. 17.30 Hokej. 20.15 Pr. estrad.

Sobota 25.I — 13.15 Film fab. 15.30 Filmy anim. 16.15 W świecie zwierząt 17.15 Koncert. 18.20 Filmy. 19.30 Panorama film. 21.00 Koncert estrad.

Niedziela 26.I — 12.00 Film fab. 14.30 Film muz. 15.30 Panorama międzynar. 16.15 Filmy anim. 16.45 Klub film. 17.45 Koncert. 19.30 c.d. koncertu. 21.00 Mini-futbol. Turniej.

КІНО

Białowieża Zawód — radz. Głos na sprzedarz — wł. 28.I—2.II.

Czeremcha Dziewczyna inna niż wszyskie — ang. 28.I—2.II.

Czyże Potop — pol. 29.I—2.II.

Dubicze Cerkiewne Motocross — czes. Prawo gwałtu — USA 29.I.—2.II.

Kleszczele Nie można żyć we troje — ang. Przystań — pol. 29.I.—2.II.

Michałowo Małżonkowie roku drugiego — rum. Prawo gwałtu — USA 28.I.—2.II.

Mielnik Świadek koronny — fran. 28—29.I.

Milejczyce Dawid Copperfield — ang. 28—29.I. Miłość rozkwita w piątek — rum. 30—31.I. Jadą goście, jadą — pol. 1—2.II.

Narew Wilk morski — rum. Zemsta wilka morskiego — rum. 29.I.—2.II.

Narewka Podróże z Jakubem — węg. Tygrysiątko — węg. 29.I.—2.II.

Nurzec — Przez pustynię — meks. 28—29.I. Swobodny oddech — węg. 30—31.I. Zapis zbrodni — USA 1—2.II.

Orla Nie będę cię kochać — pol. Wielki łup gangu Olsena — szwedz. 29.I.—2.II.

Rajsk Wspaniałe słowo wolność — radz. Podróż w XXX-lecie — pol. 29.I.—2.II.

Suchowola Zaczarowane podwórko — pol. Tatajemniczy blondyn w czarnym bucie — franc. 29.I.—2.II.

B.Z.Graf. zam. 3691 P-1

Наша галерэя

Народная артыстка БССР С. М. Станюта. Ювелірныя ўпрыгожанні.

Адгалоскі

АБ „НАВУКОВЫМ ЗБОРНІКУ" — ДРЭННА І ДОБРА

Супольнымі намаганнямі Беларускага грамадска-культурнага таварыства і Беластоцкага навуковага таварыства выйшаў з друку **„Навуковы зборнік“** пад рэдакцыяй Міхала Кандрацюка. У рэдакцыйны ж савет уваходзілі: Аляксандр Баршчэўскі, Янка Зенюк, Уладзімір Паўлючук, Юрка Туронак і Уладзімір Юзвюк.

Зборнік адкрываецца артыкулам Міхала Кандрацюка **„Некаторыя асаблівасці тапаніміі ўсходняй Беласточчыны“**. Публікацыя гэта, несумненна, цікавая нават звычайнаму чытачу; людзей заўсёды займае пытанне аб паходжанні назвы сваёй або іншых мясцовасцяў. Ёсць, аднак, у гэтым артыкуле і недапушчальныя памылкі, напрыклад, у пункце 46 замест *„Бабікі“* — напісана *„Бабінка“*. Ёсць у ім, і шмат непатрэбшчыны, не адпавядаючай тэме. Кандрацюк даследуе назвы мясцовасцяў на захадзе і поўначы ваяводства, нярэдка пакідаючы ўбаку прадметны ўсход. Хацелася б нешта даведацца пра такія назовы, напрыклад, як: Уснар, Трайглі, Свідзілаўка, Шацілы, Гаркавічы, Слоя, Мішкенікі, Талькоўшчына на Сакольшчыне і інш. Адсюль і ўражанне, што ў гэтым артыкуле шмат выпадковага матэрыялу. Прытым выклікае сумненні і бібліяграфія: няўжо аб нашых ваколіцах пісалі толькі польскія вучоныя? І ніхто больш?

Анна Багроўская публікуе ў гэтым зборніку артыкул **„Параўнальная характарыстыка гаворак дзвюх вёсак з Гайнаўшчыны (Сухавольцы — Семяноўка)“**. Багроўская з'яўляецца строга лагічнай у апісанні ды аналізе сабранага навуковага матэрыялу і адначасова — нелагічнай у канчатковых вывадах, у якіх дыяметральна пярэчыць самой сабе! Аб Семяноўцы яна коратка сцвярджае: *„Насельніцтва беларускае“*, стар. 38. У выпадку ж Сухавольцаў не знаходзім у Багроўскай нічога яснага. Яна, трапіўшы ў антынавуковае паклонніцтва перад аўтарытэтамі, уводзіць нечуваную блытаніцу! Характарызуючы гаворкі абедзвюх вёсак, яна піша на стар. 52, што паміж імі — *„Невялікія лексічныя адрозненні...“*, а ў мове сухавольцаў *„...не назіраем асноўных рыс, уласцівых украінскай мове...“*, стар. 53. У заканчэнні ж аб'яўляе наконт мовы сухавольцаў: *„Будзе гэта пераходная, або нават ўжо паўночна-ўкраінская гаворка,“* стар. 56. Вось табе, бабка, і хвартушок! Багроўскай — гэтаксама і Кандрацюку — аказаліся надта ж важнымі агульныя выказванні Курашкевіча, Глінкі ці Асоўскай. Ці выказванні беларускіх савецкіх мовазнаўцаў з'яўляюцца ёй невядомымі? А шанаванне ўласных думак, га?...

Як бы адказам на пастаўленае вышэй пытанне з'яўляецца публікацыя Анатоля Аксамітава **„Дасягненні і перспектывы беларускага мовазнаўства.“** Зроблены Аксамітавым пералік галоўных прац мінскіх мовазнаўцаў сведчыць аб вялікім размаху вядзення даследаванняў. (Група супрацоўнікаў Інстытута мовазнаўства Акадэміі навук Беларускай ССР удастоена Дзяржаўнай прэміі Саюза ССР 1971 года).

Васіль Белаказовіч змясціў каротенькі матэрыял — **„Беларускі прыгонны селянін ва ўспрыняцці А. Герцэна і А. Міцкевіча“**. Трэба заўважыць тут, што змест гэтай публікацыі надта ж вузкі ў супастаўленні з яе тэмай. На маю думку, болей адпаведнай была б тэма: У сувязі з літаграфіяй „Беларускі раб“... (У лісце да мастака Боткіна Герцэн пісаў у 1859 годзе: *Ці вы ведаеце літаграфію, некалі зробленую Міцкевічам,* **„Беларускага раба“** *— я на гэты малюнак ніколі не мог глядзець без біцця сэрца,“* стар. 68).

У артыкуле Адама Мальдзіса **„Невядомыя беларускія творы XVIII стагоддзя“** знаходзім тэксты дзвюх любоўных песень і адной, прысвечанай бліжэй невядомай баталіі таго часу. Мальдзіс піша: *„Ад XVIII стагоддзя, калі знікла старая беларуская літаратура, а новая беларуская літаратура пачынала рабіць толькі першыя нясмелыя крокі, да нас дайшло вельмі мала мастацкіх тэкстаў. Некалькі інтэрмедый, некалькі рэлігійных гімнаў і кантаў, „Камедыя“ К. Марашэўскага і „Доктар па прымусу“ М. Цяцерскага, песня беларускіх паўстанцаў 1794 года — вось амаль і ўсё...“, стар. 75.*

Юркі Туронка **„Нарыс развіцця школьніцтва на Беласточчыне ў перыяд 1773-1939 г.г.“** з'яўляецца, бадай, самай значнай публікацыяй у гэтым **„Навуковым зборніку“**, і менавіта ёю павінен быў ён адкрывацца. Працу Туронка немагчыма пераацаніць: яе значэнне — фундаментальнае! Дзеля цікавасці падаю за Туронкам, што ў канцы мінулага стагоддзя ўзровень пісьменнасці насельніцтва ў даўніх Беластоцкім, Сакольскім і Бельскім паветах з'яўляўся самым высокім у Расійскай імперыі і дасягнуў паказчыка 47 працэнтаў (кожны другі чалавек ўмеў чытаць і пісаць. У расійскіх губернях — усяго 30 працэнтаў.) З'явілася гэта, між іншым, у выніку нацэленасці тагачасных улад на ўтварэнне тут своеасаблівага русіфікатарскага кардону.

У раздзеле **„Рэцэнзіі і перагляды“** звяртаюць увагу выказванні Аляксандра Баршчэўскага аб кніжцы М. Грынблата **„Беларусы. Нарысы паходжання і этнічнай гісторыі“**. Баршчэўскі слушна аспрэчвае тэндэнцыю аўтара да таго, што *„...ўсё, што ішло ў Беларусь з Расіі, было добрым, а ўсё, што ішло з Польшчы, было дрэнным,“* стар. 120.

Юры Туронак надта доказна палемізуе са Станіславам Маўэрсбергам, аўтарам кніжкі **„Народнае школьніцтва для нацыянальных меншасцей у Польшчы ў гадах 1918-1939.“** Маўэрсберг паказаў сваю мізэрную арыентацыю ў гісторыі беларускага нацыянальна-вызваленчага руху, калі з лёгкай рукі напісаў, што першыя беларускія школы ў сусветную вайну 1914-1918 г.г. з'яўляліся *„..не столькі адлюстраваннем жаданняў беларускага насельніцтва, колькі інструментам нямецкай палітыкі“*. Гэта абразліва!

Рэцэнзію на кніжку **„Загінулі ў барацьбе за ўмацаванне народнай улады на Беласточчыне“** напісаў Уладзімір Юзвюк. Рэакцыйнае падполле атакавала беларускае насельніцтва, між іншым, таму, што яно, побач з рабочым класам, з'яўлялася галоўнай апорай для маладой, народнай улады на Беласточчыне. Гэта наша выдатная спадчына! Юзвюк мае рацыю, калі звяртае ўвагу на неахайнае выданне гэтай кніжкі. А пішучы аб даведніку Ізбы народнай памяці ў Райску — вёскі расстралянай ды разбуранай гітлераўцамі да фундаментаў, па-мойму, занадта спакойна рэагуе ён на факт апублікавання ў гэтым выданні фотаздымка (на ўсю старонку!) ката Райска, эсэсаўца Фрома!! Гэта непрадумана — і зняважліва!

У заканчэнні **„Навуковага зборніка“** Уршуля Лявіцкая і Міхал Кандрацюк публікуюць бібліяграфію публікацый за перыяд 1920-1970 г.г. пад агульнай назвай: **„Беларусы на Беласточчыне“**. Няварта пералічваць тут розныя дробныя памылкі, калі хапае больш істотных, важных прапушчэнняў. Перш за ўсё не відаць у гэтым бібліяграфічным даведніку савецкіх беларускіх прац. Не існуюць? Урэшце-рэшт досыць было звярнуць увагу на зноскі ў публікацыях ГП БГКТ, каб сёетое прыкмеціць, адзначыць! Адсутнасць сістэмнасці відаць таксама і ў тым, што складальнікі бібліяграфіі заўважылі аж восем прац У. Паўлючука, а толькі ўсяго па адной — М. Пецюкевіча ці В. Склубоўскага. Па-за іх увагай засталіся даследаванні В. Белаказовіча, Ю. Туронка, М. Врублеўскага, часткова М. Гайдука і шмат іншых. Ахоплівае пачуццё кур'ёзнасці, калі знаходзіш аж у двух месцах амаль той самы артыкул Рудчыка (паз. 109 і 129).

Напрошваецца яшчэ адно пытанне: што рабіў рэдакцыйны савет у час укамплектоўвання матэрыялаў да гэтага **„Навуковага зборніка“?**

Сакрат Яновіч

БГКТ хроніка

■ 10 студзеня ў Бельску адбылося пасяджэнне арганізацыйнага камітэта конкурсаў БГКТ. Пастаноўлена, што конкурс „Беларуская песня-75“ адбудзецца 9 лютага. Будзе складацца ён з дзвюх частак. Спачатку будуць выступаць школьнікі, а пасля дарослыя. Агляд тэатральных калектываў бяльчане арганізуюць 23 лютага. На гэтым жа пасяджэнні было выбрана журы конкурсаў.

■ Беластоцкі гарадскі аддзел БГКТ на дзень 12 студзеня падрыхтаваў ёлку для дзяцей, бацькі якіх з'яўляюцца членамі БГКТ. Дзед Мароз раздаваў усім дзецям падарункі.

■ Гданьскі аддзел БГКТ таксама нядаўна арганізаваў ёлку, на якую прыйшлі дзеці са сваімі бацькамі. Варта таксама сказаць і аб тым, што адбыўся там навагодні баль.

■ Амаль ва ўсіх гуртках ў Беластоцкім павеце рыхтуюцца да конкурсу „Беларуская песня-75“, які адбудзецца 2 лютага. Агляд тэатральных калектываў запланаваны на 23 лютага.

■ 13 студзеня традыцыйным балем распачаў карнавал гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку. Іграў музычны калектыў мясцовага аддзела.

■ 13 студзеня пад кіраўніцтвам сакратара ГП БГКТ Янкі Зенюка і з удзелам старшыні ГП Мікалая Самоціка працаваў арганізацыйны камітэт конкурсаў БГКТ. Абмеркаваны былі ўсе справы, якія датычыліся іх правядзення, і ўстаноўлены даты фінальных конкурсаў. Для конкурсу „Беларуская песня — 75“ — на 16 лютага ў Беластоку і для тэатральных калектываў — 16 сакавіка ў Бельску.

■ 11 студзеня ў Бельску ў Доме культуры адбылася маладзёжная танцавальная вечарына. Арганізатарамі яе былі Дом культуры і мясцовае праўленне аддзела БГКТ. (мх)

Людзі добрай работы

Мікалай Сахарчук

Ураджэнец Новага Ляўкова Гайнаўскага павету Мікалай Сахарчук гэта малады гаспадар. Мае ён высокія паказчыкі ў галіне вырошчвання збожжавых культур і ў жывёлагадоўлі. Працавіты земляроб у 1973 і 1974 гадах прадаў дзяржаве 2.200 кілаграмаў жыта, чатыры тоны бульбы, больш тысячы кілаграмаў ялавічыны і свініны, амаль 6.500 літраў малака ў год. Такіх высокіх прадукцыйных вынікаў дабіўся на 4,5 га зямельных угоддзяў. Як на дзіва ўдаўся ячмень — 40 кілаграмаў зерня дало плён у 1000 кілаграмаў. На палеткі з ячменем была пасеяна максімальная доза мінеральных угнаенняў.

Вопытны гаспадар пабудаваў новую абору з самастойна зробленых пустакоў. Цяпер гадуе ў ёй свіней і кароў. Завёў нават модную цяпер пароду „Нцб“.

Мікалай Сахарчук — майстар сельскагаспадарчай прадукцыі. За высокія поспехі ён узнагароджаны дыпломам ад імя гмінных адміністрацыйных улад.

Жыхары Ляўкова даверылі Мікалаю Сахарчуку функцыю кіраўніка сельскагаспадарчага гуртка і таксама грамадскую функцыю падсолтыса. Усе гэтыя функцыі выконвае ён паспяхова.

Тэкст і фота (ця)

Пачатак на стар. 1

*

Першым карэспандэнтам „Нівы“ за 1974 г. безагаворачна становіцца, такім чынам, Т. К. Хто гэта і адкуль ён? — за згодай аўтара напішам (або не напішам) пазней. Адно пакуль можна сказаць смела — гэта стары стажам, заслужаны ніваўскі карэспандэнт.

Цешыць рэдакцыю факт, што расце актыўнасць нашых карэспандэнтаў. Першы карэспандэнт 1973 г. заваяваў гэтае месца 36 публікацыямі, а першы карэспандэнт 1974 г. — 66 публікацыямі. Першы карэспандэнт 1973 г. — Мікалай Панфілюк і ў 1974 г. знаходзіцца сярод першых, маючы 49 публікацый і займаючы трэцяе месца.

Другім карэспандэнтам года стаў „Раса“. Гэта новы карэспандэнт, які выступіў вясной 1974 г. Вельмі актыўны, крытычны. „Раса“ — гэта псеўданім. Некаторыя публікацыі ён падпісвае поўным прозвішчам.

Вялікія словы прызнання і ўдзячнасці перасылаем усяму авангарду нашых карэспандэнтаў аж да 20 месца, а таксама ўсім тым, якіх не называем тут.

*

На галаву слаўнай Гайнаўкі ўскладаем карону Горада года. Увагу нашых карэспандэнтаў прыцягвала багацце праблематыкі Гайнаўкі, звязанае з яе бурлівым жыццём і развіццём. У гэтым месцы падзякаваць хочам уладам Горада года — Гайнаўкі, яго ўстановам, арганізацыям і ўсім жыхарам за ўвагу да нашых крытычных публікацый, за супрацоўніцтва з намі ў выпраўленні памылак і ў супольным маршы наперад.

Першае месца Гайнаўцы найбольш памог заваяваць карэспандэнт „Раса“. Уражлівы, дасціпны і таленавіты летапісец.

Першы карэспандэнт года расслаўляе сакольскія вёскі і асабліва вялікую гміну Шудзялава з яе цікавымі не толькі па назвах вёскамі.

Трэці карэспандэнт астаецца верны роднай вёсцы і яе ваколіцам. Гэта ўвогуле найстарэйшы карэспандэнт „Нівы“, будучы вучнем, быў яшчэ карэспандэнтам „Зоркі“.

Цікавая рэч, што першы, другі і трэці карэспандэнты 1974 г. з'яўляюцца карэспандэнтамі вельмі ўсебаковымі як па тэматыцы, так і па форме сваіх публікацый. Большасць публікацый кожнага з іх — гэта крытычныя, адказныя, прадуманыя публікацыі, якія памагаюць змагацца з недахопамі нашага штодзённага жыцця.

Другая найбольш папулярная мясцовасць — Белавежа апынулася на гэтым месцы дзякуючы Пятру Байко — нашаму новаму салíднаму карэспандэнту, які так, як і „Раса“, толькі ў 1974 г. увайшоў на старонкі „Нівы“.

Аб папулярнасці горада Бельска дбалі ў 1974 г. розныя карэспандэнты, асабліва, аднак, вучні Бельскага беларускага ліцэя, нашы добрыя маладыя карэспандэнты.

Як жа часта пісалася пра невялікую вёсачку Спічкі ў Бельскім павеце. За яе цікавым і багатым жыццём сачылі мы вачыма і пяром маладога выхадца вёскі Васіля Асенніка, дарэчы вучня Бельскага беларускага ліцэя. Факт, што В. Асеннік мог так часта і цікава пісаць пра адну вёску, сведчыць пра ўмеласць назіраць жыццё, але таксама і пра багатае і шматграннае штодзённае жыццё ў нашых вёсках. Як добра было б, каб больш нашых вёсак мела сваіх адданых летапісцаў, як В. Асеннік быў у Спічках. У канцы 1974 г. ён неяк заціх і невядома нам пакуль, па якой прычыне.

Пра Беласток і асабліва пра новы жыллёвы квартал горада — пасёлак Тысячагоддзя пісаў выключна Васіль Петручук.

Чаромха і яе ваколіцы ўсплылі на паверхню дзякуючы добрым, сур'ёзным публікацыям „Мацейкі“. Быў некалі карэспандэнтам, потым праходзіў крызіс, цяпер зноў перажывае росквіт.

З ліцэяў найбольш пісалася пра Бельскі і што цікавае — пісалі пра яго самі вучні.

Што давалі мы ў „Парнасіку“?

154 творы (пераважна вершы) 102 аўтараў. Першынство тут належыцца вучням сярэдніх школ, а найбольш агульнаадукацыйных ліцэяў у Бельску і Гайнаўцы. Многія з гонарам падаюць у подпісах не толькі сваё прозвішча, але і свой ліцэй. І так з Бельскага беларускага ліцэя было такіх 18 аўтараў, з Гайнаўскага — 10, з Міхалоўскага — 2.

Сардэчнае дзякуй усім аўтарам за супрацоўніцтва. У далейшым аб'яўляем, што наш конкурс „Карэспандэнт года“ працягваецца.

Вера Леўчук

Бацька.

Маці.

Сын Уладак.

У згоднай сям'і

Сям'я Самойлікаў, што ў Грэбянях Дуброўскага павету, на першы погляд нічым не адрозніваецца ад іншых. Магчыма, што гаспадарку Самойлікаў цяжка залічыць да перадавых. І гэта не таму, што вакол сялібы многа балота (бо дзе яго не было), але ж тут старыя і хата, і хлявы, і клуня.

Але першая сустрэча з членамі сям'і дае аптымістычны вобраз.

— Старыя памяшканні, — гаворыць сын Уладак, — гэта рэлікт старога, адыходзячага. Вось новае памяшканне, — паказвае на мураванку. — Яно яшчэ не закончана, бо ў свой час не атрымалі мы патрэбных матэрыялаў, але ўжо ўсё аформлена і з вясною будзем канчаць.

Разглядаемся па панадворку. Гаспадыня, мама Уладка, неяк сарамліва ўзіраецца на будку, пакрытую фоліяй:

— Гэта толькі так сабе, на спробу. залажылі мы парнік на салат, радзіску, ды цыбулю. У будучым годзе будзе лепшы.

Ужо зроблен фундамент пад сучасную абору. Яе пачнуць будаваць таксама вясною. Цяпер звозяць патрэбныя матэрыялы.

Самойлікі гаспадараць на 12 гектарах зямлі з двума сынамі. Уладку 23 гады, а яго малодшаму брату Мікалаю — 19.

Мікалай знаецца на механізацыі. Працаваў нават трактарыстам у МБМ. А паколькі механізацыя — гэта „конік“ Мікалая, дык купілі самаход „Сірэну“ з будкаю. Вельмі прыдаецца ў гаспадарцы.

Хлопцы марылі аб трактары. Мікалай паставіў усё на адну карту. Уплаціў грошы на кніжку СОП, якая прымае ўдзел у лясаванні трактараў. Прайшло адно і другое лясаванне — і нічога. А мінулай восенню ўсміхнулася шчасце — вылясаваў новы трактар. Даведаліся аб гэтым, будучы на базары ў Дуброве.

— Хлопцы з радасці аж затанцавалі, — гаворыць мама. — Я сама не верыла, што гэта сапраўды вылясоўваюць трактары. Думала, што гэта ўсё няпраўда, а ўжэнднікі так гавораць, каб грошы сцягнуць...

Многа планаў у гаспадарцы Самойлікаў. У прысутнасці прытакваўшых бацькоў Уладак гаварыў нам:

— Хочам рушыць гаспадарку, гаспадарыць па-сучаснаму, бо інакш няма чаго тут сядзець. Цяпер у нас сем кароў, у новай аборы будзе іх значна больш. Плануем пабудаваць вялікую сучасную шклярню. Рук да працы ў нас хапае...

А бацька запрашаў нас у госці і цяпер, і потым, калі ў гаспадарцы будзе больш новага.

Тэкст і фота **А. Карпюка**

Беларускія кнігі

У кнігарні імпартных выданняў „Дом кнігі“ ў Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Змітрок Бядуля, Выбранае, 1973, стар. 434, цана 8 зл. 40 гр.

Увайшлі ў том аповесці „У дрымучых лясах“ і „Салавей“, казка „Сярэбраная табакерка“ і найбольш папулярныя апавяданні пісьменніка. Артыкул Т Тарасавай знаёміць з жыццём і творчасцю Зм. Бядулі. Кніга выйшла ў серыі „Бібліятэкі беларускай прозы“.

Васіль Вітка, Чытанка-маляванка, 1971, стар. 96, цана 11 зл. 50 гр.

Добры падарунак для дзяцей малодшага школьнага ўзросту. Яны знойдуць у ёй ладачкі-ладкі, пацешкі, скорагаворкі, лічылкі, гульні, казкі, загадкі, задачкі, вершы аб птушках і звярах. Кнігу каляровымі малюнкамі аздобіў А. Луцэвіч. Кніга надта карысная і настаўнікам беларускай мовы, якія выкладаюць гэты прадмет у II-III класах.

Данута Бічэль-Загнетава, Дагані нікані, 1973, стар. 24, цана 1 зл. 90 гр.

Вершы адрасаваныя да самых маленькіх чытачоў. Красачныя малюнкі Ю. Зайцава.

Гелена Бахлярова. Дом пад каштанамі, 1972, стар. 80, цана 2 зл. 70 гр.

Займальная кніга аб прыгодах дзяцей, аздобленая каляровымі малюнкамі А. Шэверава.

Кнігарня высылае таксама кнігі за паштовым залічэннем. Запатрабаванні кіруйце па адрасу:

„Dom Książki”, 15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

Беларуская літаратура — Аляксандар Баршчэўскі

Нашаніўская пара

МАКСІМ БАГДАНОВІЧ — ЧАСТКА XXXVI

Літаратурная крытыка. Багдановіч быў не толькі выдатным паэтам, цікавым празаікам, быў ён таксама глыбокім даследчыкам грамадскага мінулага сваёй краіны і яе літаратуры. Таму нельга абысці яго даследчыцкай дзейнасці ў галіне вывучэння гісторыі Беларусі і беларускай літаратуры.

Да найцікавейшых прац Багдановіча з галіны беларускага літаратуразнаўства залічаем: „Кароткая гісторыя беларускай пісьменнасці да XVI ст.“, „Глыбы і слаі“, „За сто лет“, „Новый период в истории белорусской литературы“, „За тры гады“, „Булгарин в белорусской шуточной поэме“, „Забыты шлях“, „Сталецце руху беларускага народа“, „Белорусское возрождение“, „Белорусы“, „Хто мы такія“, „На белорусские темы“, „Неслухоўскі“.

Багдановіч пісаў многа. Цікавіўся і Расіяй, і Украінай і справамі этнічнымі, і гістарычнымі, і вайсковымі. З шматграннай спадчыны пісьменніка мы выбралі толькі тое, што адносіцца да мінулага або тагачаснага Беларусі, да яе літаратуры.

Чым былі выкліканы яго працы ў гэтай галіне? Багдановіч бачыў пэўную недарэчнасць у развіцці беларускай культуры. Праяўлялася яна ў тым, што развіццю беларускай культуры і літаратуры не спадарожнічала развіццё беларускай навукі і беларускай крытыкі. З гэтай прычыны і культура і літаратура заўсёды „кульгалі“: не мелі падтрымкі з боку даследаванняў, вывучэння, тэорыі. Праўда, паяўляліся працы аб беларускім грамадскім, культурным і літаратурным руху і ў рускіх, і ў палякаў і ўкраінцаў. Але вядома, што такія працы ніколі не могуць споўніць той ролі, якую спаўняе нацыянальная навука.

Багдановіч сваімі даследаваннямі клаў падваліны пад гмах беларускай навукі. Гэтым тлумачацца і яго апафеозныя адносіны да Ластоўскага — аўтара першай „Гісторыі Беларусі“. Гэтыя адносіны знайшлі прыгожы, мастацкі выраз у вершы „Ліст да В. Ластоўскага“.

Багдановіч аднак не ішоў у развіцці беларускай навукі па слядах Ластоўскага. Лепш сказаць, ішоў паралельна з ім. Займаўся перш за ўсё даследаваннем развіцця беларускай літаратуры, але аб шляхах развіцця беларускага народа сказаў таксама не адно арыгінальнае слова.

І таму можам і тут гаварыць пра Багдановіча як пра наватара. І ў беларускай навуцы, так як і ў беларускай паэзіі, быў ён Калумбам на нязведаным і таямнічым моры нацыянальнага лёсу, крэсліў шляхі, па якіх пасля пайшлі тысячы беларусаў. Адны з іх пайшлі таму, што свядома звязалі сваё жыццё з нацыянальным жыццём краіны, а другія таму, што інстынктоўна шукалі сваёй нацыянальнай беларускай свядомасці.

Сённяшні дзень народу тысячамі ніцей звязаны з мінулым, а яго будучыня будзе прадаўжэннем або рэакцыяй на сучаснасць. Гэтая ісціна акрэсліла характар усіх навукова-папулярных даследаванняў Багдановіча. Глядзеў ён на лёс краіны дыялектычна. Усё бачыў ва ўзаемасувязях і дэтэрмінацыі. Ведаў, што няма нічога вечнага, што новае расце на руінах старога. Ведаў, што нацыянальная мерцвеччына можа быць добрай глебай для нацыянальнага росквіту. Багдановіч добра ведаў гісторыю Расіі, Польшчы і іншых еўрапейскіх народаў. Бачыў, што ў гісторыі па сутнасці ўсіх народаў былі перыяды ўпадку нацыянальнай думкі і культуры і перыяды іх адраджэння. Супастаўляў лёс уласнага народу з лёсам іншых народаў, а перш за ўсё суседзяў. І хаця бачыў, што перыяд упадку беларускага нацыянальнага жыцця намнога даўжэйшы, чым падобныя перыяды ў гісторыі іншых народаў, то ўсё ж верыў, што Беларусь пераможа сваю бяссільнасць, свой летаргічны сон, што адродзіцца і, як годны партнёр, пойдзе нага ў нагу з суседнімі народамі і з народамі ўсяго свету.

Быў аднак свядомы, што гэта не станецца само сабой, што для гэтага патрэбна свядомасць людзей, узброеных яснай думкай, мэтай, тэорыяй.

Паэзія Багдановіча і асабліва яго навукова-папулярныя працы мелі стаць тым інструментам, які асвятляў шлях, які паказваў мінулае, характарызаваў сучаснае, ствараў візію будучага.

АБАВЯЗКОВА ПРАЧЫТАЙ!

РАЗМОВЫ ПА ШЧЫРАСЦІ

Сельская гаспадарка нашага ваяводства характарызуецца высокай дынамікай. За апошнія некалькі год зроблен велізарны крок наперад.

Калі гаворым слова „гаспадар“, трэба мець на думцы не толькі аднаго селяніна. Гаспадарамі гміны, павету ці ваяводства з'яўляюцца іх улады, гаспадарамі ГС-аў, малачарняў ці іншых установаў з'яўляюцца іх кіраўнікі.

Каб магчы добра кіраваць сваёй гаспадаркай, яго кіраўнік — селянін, начальнік ці кіраўнік установы, павінен арыентавацца ў дэталях: што ў гаспадарцы ёсць, чаго не хапае, што трэба рабіць, чаго рабіць не варта. Лягчэй гэта гаспадару-селяніну, бо ў яго ўсё на далоні, больш складаная справа — для начальнікаў і кіраўнікоў.

Кіраваць раздробленай сельскай гаспадаркай — справа надта складаная. Хочам надалей утрымоўваць высокія тэмпы развіцця сельскай гаспадаркі, хочам дапамагаць у гэтым селяніну, але адкуль можа ведаць начальнік-гаспадар, напрыклад, колькі жывёлы гаспадары-сяляне маюць намер гадаваць. А вядома ж, што для гэтага трэба запэўніць адпаведную колькасць корму і г.д. І таму часта бывае так, што гаспадары-сяляне пастанавілі гадаваць больш жывёлы, а гаспадары-начальнікі аб гэтым не ведалі і не запланавалі прадукцыі большай колькасці кармавых мяшанак. Эфект гэтага зразумелы — на складах у ГС-ах няма чаго купіць. Іншы прыклад. Улады прымяняюць розныя формы матэрыяльнай зацікаўленасці для той ці іншай галіны сельскагаспадарчай прадукцыі, а нашы сустрэчы з сялянамі пацвярджаюць агульна вядомы факт, што часта сяляне не ведаюць аб гэтым. Ёсць шмат падобных прыкладаў.

Каб мець як мага больш поўную ўзаемную інфармацыю, як гаворыцца з першай рукі, сельскагаспадарчая служба атрымала заданне ад 15 студзеня па 20 лютага г.г. скантактавацца асабіста з кожным індывідуальным селянінам. Мэта гэтых сустрэч — шчырая гаспадарская размова на тэму: ці павялічыць ён (гаспадар) гадоўлю, ці паменшыць, а мо ўтрымае на ранейшым ўзроўні. У сувязі з тым, што з прычыны непагоды ў многіх гаспадарках не засеялі азімых, трэба будзе вясною засеяць гэтыя землі ярыною. Дзеля гэтага будзе размова на тэму насення: хоціць яго ў селяніна ці не хопіць, а калі так, дык колькі прыблізна яму трэба.

Гутарка будзе ісці таксама аб кантрактацыі цукровых буракоў, прычым найлепш з цэлай вёскай. Ёсць надзея, што наша ваяводства атрымае пэўную колькасць бурачаных камбайнаў з імпарту. Могуць, аднак, яны працаваць на большых абшарах, а не на 1—2-гектаравых. І таму камбайны пападуць туды, дзе гаспадары ў вёсцы арганізуюцца і пачнуць спецыялізавацца ў вырошчванні гэтай культуры. Зрэшты, справа не толькі ў камбайнах: сялянам жа будзе карысць з кантрактацыі буракоў, бо гэта і корм з лісця, а таксама бурачаных „выслодкаў“, якія прадукуе цукроўня ў Лапах.

Гутарка будзе таксама аб спецыялізацыі гаспадарак. Урэшце, важныя будуць заўвагі кожнага з сялян наконт яго абслугоўвання і магчымасці павелічэння прадукцыі. Яшчэ раз напамінаем, што гэта павінны быць шчырыя размовы, а не нейкая прапагандысцкая кампанія. Улады лічаць, што прынясуць яны многа карыснага перш за ўсё самім сялянам, а, з другога боку, дазволяць лепш кіраваць справамі, звязанымі з сельскагаспадарчай прадукцыяй.

А. Карпюк

ГАСПАДАР

Анатоль Хмялеўскі з Паўднёвага Вострава (Сакольскі павет) вылучаецца ў сваёй вёсцы вялікай працавітасцю. Кожны год гадуе ён па некалькі дзесяткаў свіней і кожны год больш 20 штук (якія заўсёды паводле вагі кваліфікуюцца ў І-ую катэгорыю) прадае дзяржаве. У 1974 годзе завёз ён на базу 24 адкормленыя свінні. Прадаў таксама 2 бычкі.

Добры з яго гаспадар. (мх)

МІРНАЕ СУІСНАВАННЕ

Добра адкормлены конь, а за ім новенькі чырвоны трактар, які на Дуброўшчыну трапіў аж з Мінскага трактарнага завода. Згодна сталі ў чаргу да прыёмнага пункту, дзе ў Дуброве Беластоцкай купляюць тытунь. Чакаць трэ- ... роў прыбывае ў нас з кожным годам усё больш. Аднак, і коні не збіраюцца яму ўступаць.

Тэкст і фота **В. Р.**

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ХРЫСЦІННАЯ

Ой, кумочкі-голубочкі,
Подпоілі мэнэ,
Подпоілі мэнэ.
Под вішнёю-чэрэшнёю
Положылі мэнэ,
Под вішнёю-чэрэшнёю
Положылі мэнэ.
Ой, вішэнько-чэрэшэнько,
Нэ шумі на мэнэ,
Нэ шумі на мэнэ.
Ты, мой мілы, сэрцэ мое,
Нэ свары на мэнэ,
Ты, мой мілы, сэрцэ мое,
Нэ свары на мэнэ.
Бо як будэш сварытіся,
То я буду журытісе
І старая буду,
І старая буду.
Як нэ будэш сварытісе,
То нэ буду журытісе
Молодая буду,
Молодая буду.
Як поедэш на ярмарок
І поглянэш на мой станок —
Найсправнэйша буду,
Найсправнэйша буду.

Ад Валянціны Здраеўскай, 1930 г. нараджэння, вёска Шчыты Бельскага павету, запісаў 8 кастрычніка 1974 г. Мікалай Гайдук. Нотны запіс з магнетафоннай стужкі зрабіла Людміла Панько.

У НАШЫМ АБ'ЕКТЫВЕ

Купіць як купіць, а прымерыць можна...
Фота А. Карпюка.

ЮБІЛЯРЫ

24 лістапада 1974 года ў храбалоўскую залу шлюбаў былі запрошаны ўсе пары, якія пражылі разам па 25 і 50 год. З цёплымі словамі выступіў кіраўнік аддзела ЗАГС-у і начальнік гміны Уладзімір Ляўко. Да столі паляцелі коркі ад шампанскага, былі і сардэчныя пажаданні, і „горкая водка“, і традыцыйнае „сто лят“, і кветкі, і дыпломы, і ўрэшце слёзы, сардэчныя і ўдзячныя слёзы юбіляраў.

Варта ўзяць прыклад з Храбалоў і іншым ЗАГС-ам у паасобных гмінах. На вёсках людзі маюць шмат працы і часта забываюць аб сваіх гадавінах. Напомніць ім аб гэтым — было б сардэчным жэстам гміны, прадстаўнікі якой пры гэтай нагодзе падзякуюць юбілярам і за выхаванне дзяцей і за шматгадовую нялёгкую працу на зямлі.

Міхась Хмялеўскі

гаспадарку. Штогод прыбывае тут па 300-400 гектараў дрэнажу і ўжо на плошчы 2 500 га ён пракладзены. Але заданні ў гэтай галіне вялікія — яшчэ трэба дрэнаваць каля 5 тысяч гектараў. Само мястэчка ў паскораным тэмпе ператвараецца ў цэнтр абслугоўвання сельскай гаспадаркі. Мясцовы ГС пабудаваў адзін гандлёвы павільён, другі ж - абшырны, на 360 квадратных метраў плошчы — неўзабаве таксама будзе перададзен у карыстанне. Ужо дзейнічае новы пункт скупкі жывёлы, а таксама вялікі збожжа-пашавы склад. Паміж вёскамі Волька Выганоўская і Маскаўцы паўстае дапаможная магазінна-скупачная база, якая значна аблегчыць сялянам дастаўку сельскагаспадарчых прадуктаў і пакупку штучных угнаенняў, кармавых канцэнтратаў і іншых прамысловых вырабаў. У мястэчку ўжо аддадзена ў карыстанне новая агранамоўка, паўстае будынак спулдзельчага банка, плануецца пабудова двух жылых дамоў на 46 кватэраў, дзіцячы сад і яслі. За кошт 8 мільёнаў злотых перабудоўваецца на сучасную асфальтную артэрыю цэнтральная вуліца Чырвонай Арміі, будзе таксама ўзведзен новы гмах гміннага ўпраўлення і пошты.

Гэты гаспадарчы размах поўнасцю апраўдвае тое, што Орля ў Бельскім павеце — гміна сапраўды ўзорная.

Мікалай Гайдук

Багатыя планы гміны Боцькі

У гміне Боцькі Бельскага павету сяляне дабіліся высокіх паказчыкаў асабліва ў галіне вырошчвання збожжавых культур, гадоўлі кароў і свіней, а таксама ў будаўніцтве дарог і іншых аб'ектаў грамадскай працай. Між іншым, пабудаваны новыя дарогі з Боцек у Старовесь, з Секлюкоў у Седлецы і з Боцек у Сольнікі. Радуюць яны вочы і сэрцы людзей, што па іх ідуць або едуць.

У гэтым годзе будзе распачата будова дарог на адрэзках: Боцькі-Нурэц, Красновесь-Дыдулі, Боцькі-Альшэва. Новыя ходнікі будуць пракладзены ў Боцьках, Снежках, Андрыянках, Староўсі і Красноўсі.

Будзе закончана будова вясковых святліц у Секлюках, Нурцы і Шашылах, пабудавана пажарная раміза ў Снежках і разбудаваны будынак гміннага цэнтра культуры (ГОК) у Боцьках.

Свежую ваду з водаправода атрымаюць жыхары Боцькаў і Якубоўскіх.

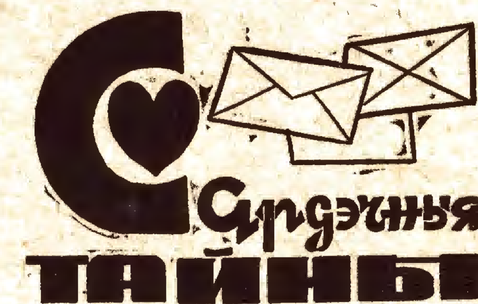
ГС адкрые новыя крамы ў Сельцы, Малочках, Староўсі і ў сядзібе гміны.

Гмінныя ўлады намераны ў бліжэйшыя гады пабудаваць новы цэнтр здароўя, спартыўны стадыён і курорт ля ракі Нурэц. (ця)

МАЛА, АЛЕ ЦІКАВА

У СССР можна купіць 760 польскіх газет і часопісаў тыражом звыш мільёна экземпляраў. Польшча атрымоўвае 1636 савецкіх газет і часопісаў тыражом 1,8 мільёна экземпляраў.

У Савецкім Саюзе прадаецца „Трыбуна Люду“, „Жыцце Варшавы“, „Пшыязнь“, „Палітыка“ і інш. Вялікай папулярнасцю карыстаюцца ў СССР часопісы на рускай мове, такія, як „Польша“, „Ванда“. (ті)

Дарагое „Сэрцайка“!

Працую ў горадзе, а бацькі мае жывуць на вёсцы. Нядаўна выйшла я замуж. Бацькі зрабілі мне вяселле на вёсцы. Запрасіла я сяброў і сябровак, а старшай дружкай была мая сваячка з суседняй вёскі — Ніна. А вядома, як вяселле, дык і танцы. На танцы пайшлі ў святліцу, а туды ўжо і незапрошаныя дзяўчаты і хлопцы прыйшлі. Патанцаваць жа ўсім можна. І вось мая старшая дружка спадабалася аднаму хлопцу з нашай вёскі — Валодзю, які таксама ў горадзе працуе. Папрасіў Ніну танцаваць. Гулялі, пакуль не запрасілі на вясельную вячэру. Тады ўсе вясельныя госці вярнуліся ізноў у вясельны дом. Больш Валодзя з Нінай не спаткаліся. Але аднойчы Валодзя прыйшоў да нас на кватэру — у горад і прасіў вельмі, каб нейк пазнаёміць бліжэй яго з Нінай, гаварыў, каб запрасіла яе сюды на кватэру і ён бы прыйшоў. Але я Валодзю занадта добра ведаю. Любіць гарэлку, а які задзёрлівы, калі нап'ецца, да бойкі кідаецца. І таму я вось думаю, ці варта мне ў гэтыя справы мяшацца? Ці зменіцца ён, ажаніўшыся? А Ніна ж талковая, разумная, шкада дзяўчыны. Ды і наракаць потым на мяне будзе. Муж мой кажа, каб не бралася я за гэта сватанне, ведае ён, дзе Ніна жыве, дык хай сам сабе свае справы ўладжвае. А што ты, „Сэрцайка“, мне параіш?

Эля з Беластока

Я таксама з тваім мужам згаджаюся. Ведаеш Валодзю, дык каб вінаватай не стацца, лепш гэтай справай не займайся. Калі б ён быў парадачны, салідны — справа іншая. Чаму ж бы не пазнаёміць яго з адпаведнай дзяўчынай? Скажы яму адкрыта, што сватаць не будзеш, ведае, дзе яна жыве, хай і далей сам свае справы ўладжвае.

„Сэрцайка“

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Пятнаццаць год таму назад С. Я. прадаў гектар зямлі суседу. Прададзеная зямля гранічыла з аднаго боку з дарогай, а з другога — з апошнім полем С. Я. На гэта поле С. Я. мог праехаць або праз прададзеную зямлю, або праз пасбішча В. І. Праз гэтае пасбішча С. Я. ездзіў на сваё поле многа год. Цяпер В. І. абгарадзіў сваё пасбішча і не дазваляе С.Я. тудою ездзіць. Не дазваляе на праезд таксама сусед, які купіў яго зямлю. Ці можа В. І. забараніць праезд праз сваё пасбішча, хаця С.Я. карыстаўся з праезду многа год, а калі ён мае гэткае права, то што рабіць, каб атрымаць даезд да поля?

АДКАЗ: В. І. можа забараніць праезд праз сваё пасбішча. Праўда, ён паступіў бяспраўна, самавольна загароджваючы праезд, але ён, калі б узнік спор (напрыклад, С.Я. звярнуўся ў суд з патрабаваннем звароту ўладання), В. І. мог бы патрабаваць забароны праезду і гэткую справу ў судзе выйграў бы.

С. Я. можа патрабаваць праз суд вызначэння яму неабходнай дарогі, але толькі праз поле, якое прадаў суседу. Не мае ён асноў да патрабавання гэткай дарогі праз пасбішча В. І. Не мае пры гэтым значэння тое, што ён ездзіў праз гэта пасбішча шмат год. Правы з-за даўнасці ён мог бы атрымаць, калі б праезд меў трывалыя будоўлі, напрыклад, дарога была азначана равамі або забрукавана.

ВЕР-НЕ ВЕР

КІПАРЫС

Сёння падаем **прагнозы галійскага гараскопу для тых, што нарадзіліся паміж 25 студзеня — 3 лютага і 26 ліпеня — 4 жніўня. Старажытныя людзі — друіды параўноўвалі выгляд і характар гэтых людзей з кіпарысам.**

Чалавек гэты звычайна бывае шчуплы, але моцны. У яго простыя, рэгулярныя рысы твару. Ёсць у гэтым чалавеку нешта суровае, нешта з не сапсаванага цывілізацыяй чалавека прыроды.

Задавальняецца ён малым і лёгка прыстасоўваецца да сітуацыі. Можа жыць у кожных умовах і быць пры гэтым шчаслівым. Хутка становіцца ён дарослым і самастойным чалавекам.

Гэты чалавек не імкнецца да вялікіх поспехаў у жыцці, не маюць для яго значэння ані грошы, ані слава. Ён хоча быць толькі шчаслівым. Стараецца пазбегнуць усяго, што магло б прынесці яму нейкія клопаты. Любіць вандраваць па лесе, любіць звярыну, паляванне. Часта яго менавіта можна ўбачыць у лодцы з вудачкай. А ўсё ж не любіць ён быць самотным. Стараецца так арганізаваць сваё жыццё, каб быць сярод вялікай сям'і або ў пастаянным кругу сяброў.

Кіпарыс зусім не сентыментальны пры гэтым. Гэты чалавек бывае адначасова жорсткі і не пазбаўлены цеплыні, суровы і мілы. У кампаніі вельмі прыемны, яго прысутнасць уводзіць у кампанію добры настрой.

Кіпарыс любіць марыць і даецца несці сябе жыццю, а не фарміруе яго сам. Стараецца пазбягаць вострых дыскусій. Эластычнасць яго характару спрыяе таму, што з'яўляецца ён такім пажаданым сябрам.

Вельмі верны. Бывае верны свайму каханню, сяброўству, успамінам. І калі да кагосьці мае нейкае пачуццё, дык ужо на цэлае жыццё. Калі належыш да яго сяброў, можаш заўсёды лічыць на яго дапамогу.

Жыццё кіпарыса заўсёды плыве спакойна і плынна сярод тых, якіх ён любіць (зразумела, калі тыя, каго ён кахае, застануцца пры ім назаўсёды).

Астрон

Куток практычных ведаў

ЯК ПАШЫЦЬ НАЧНУЮ КАШУЛЮ

Кашульку гэткую можна пашыць з палатна ці батысту (у апошні час вельмі модныя матэрыялы) рознага колеру ці ўзораў.

Кашулька гэтая без каўняра і рукавоў, спераду і ззаду сабраная і прышытая да авальнага карчыка, упрыгожана яна аздобамі.

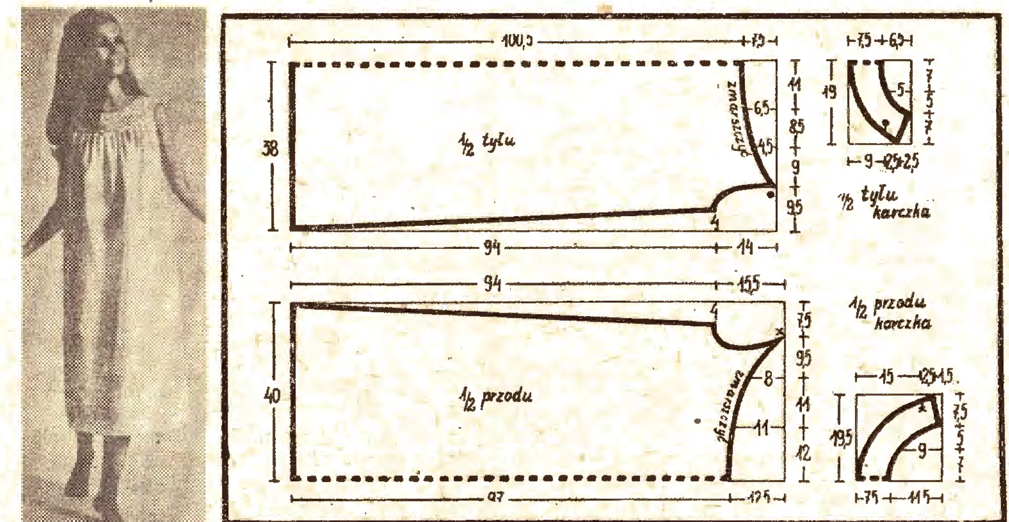
Выкрайка кашулькі падрыхтавана на фігуру з бюстам 90-92 см. На кашулю патрэбна 2,60 м матэрыялу шырынёй 0,90 м.

Выкрайку трэба абрысаваць у натуральнай велічыні і праверыць. Пры кройцы дадаць матэрыял на швы і заканчэнне.

Перад і зад карчыка выкраіць два разы, а раз укладку з белага палатна, ці таго самага матэрыялу , што і кашуля.

Бакі кашулі сшыць адваротным швом: першы раз блізка шва з правага боку тканіны, другі раз, адвярнуўшы, з левага боку тканіны. Верх і ніз карчыка, а таксама ўкладку сшыць на плячах плоскім швом і разгладзіць. З левага боку верху палажыць укладку, зслажыць абедзве часткі карчыка правым бокам усярэдзіну і сшыць уздоўж унутранага краю. Перавярнуць на правы бок і зафастрыгаваць кант. Пахі кашулі закончыць з левага болу пліскамі паводле выкрайкі. Сабраць верх пераду і заду, дапасоўваючы ніз кашулі да даўжыні карчыка. Прыфастрыгаваць і прышыць карчык. Шоў загладзіць усярэдзіну. Ніз карчыка падшыць рукамі, прыкрываючы шоў. Падшыць ніз кашулі, пасля чаго пагладзіць яе. У канцы нашыць аздобы.

Гаспадыня

Прончыку ўспомнілася ўчарашняя сварка з жонкаю і ад таго зрабілася яму няёмка. Прытым паліцмайстар спазіраў на яго, быццам дабрадушны святар у час споведзі; трэба было нешта сказаць. І ён пацвердзіў, што віна мужоў перад жонкамі — сапраўды вялікая! Яны нярэдка без дай прычыны руйнуюць асабістае, а таксама і сямейнае шчасце. Найгоршае ва ўсім гэтым — гэта пакутніцтва дзяцей. У нічым невінаватых!

„Сваркі, як зладзействы, — думаў Прончык. — Пачынаюцца яны ад глупстваў, зусім ад глупстваў...“

Прыблізна ў падобным настроі знаходзіўся і паліцмайстар. Але яму гэта было ўжо не ўпершыню.

— Так, — уздыхнуў да Прончыка і зараз жа адзначыў сабе задаволена: „Спяваеш па маіх нотах, браток. Ну, паспяваем сабе далей“. Ён набраўся гневу: — Чулі вы: у Востраве, не так даўно, бандыты гвалцілі жанчын і дзяўчат. Кажуць, гэта паўстанцы... Я не веру ў тое: паўстанцы — высакародныя людзі, яны ідуць на смерць за ідэю, страляюць бандытаў гэтаксама, як і мы, законная ўлада...

Адчынілі дзверы — прынеслі гарбату.

— Частуйцеся, — паліцмайстар пагасцінneў. Ён дастаў з крэдэнса бутэльку рому. — Добра выпіць чаю з ромам — памагае ад застуды.

— Дзякую. Я не п'ю...

Паліцмайстар намерыўся пажартаваць па-мужчынску, але пагамаваўся.

— Выбачайце, — сказаў. — Выбачайце, я не ведаў, — узяўся хваліць: — Вы — ідэальны муж! Мая жонка зайздросціла б вашай, — бутэльку заткнуў. — Факт, спіртныя напіткі шкодзяць здароўю ды, здараецца, і да граху даводзяць яны.

Аднак — бутэлька засталася. Стаяла яна, як бы на ўсякі выпадак.

Саладзілі і пілі гарбату, смакавалі пірожнае.

Паліцмайстар выцерся ў салфетку.

— Мы не дапусцім да разбою ў нашым уездзе, — сказаў ён. — Бандыты будуць схоплены і пакараны паводле ўсяе суровасці закона, — перавёў дух. — Лепшыя людзі з народа дапамогуць нам, паліцыі, у выкананні ўскладзеных на нас грамадствам адказных абавязкаў захавання ладу ды бяспечнасці...

Прончык зразумеў: у Востраве мела месца спроба гвалту жанчын з збоку трох п'яных шляхціцаў — з ваяводскага штабнога атрада Духінскага. Панурая і небяспечная гісторыя! Паліцмайстар нешта чуў аб гэтым і, выкарыстоўваючы людскае абурэнне, задумаў памалу дабірацца да штаба паўстанцаў у лясах...

— Бандытаў — лавіць і вешаць! — выкрыкнуў Прончык, і аж здзівіўся самаму сабе. Абурэнне далося яму лёгка. Памятаў, як Духінскі, расчырванелы ад гневу, прымусіў тых шляхцюкоў публічна прасіць прабачэння ў цэлай вёскі. Не было жартаў!

— Лавіць і вешаць!

— Во, во, — горача падтрымаў Прончыка паліцмайстар. — Трэба вынішчаць гэту ганьбу чалавечага роду.

Астывалі.

— Але тут я вымушаны сказаць вам, пане Прончык, непрыемнае нам, паліцыі, — ён перад ім апусціў вочы, як добры сябра, які просіць зразумення. — Мы, як паліцыя, сустракаемся з некаторымі цяжкасцямі ў выконванні сваіх адказных абавязкаў. І, скажу вам шчыра, нашы жандары не дараслі да пастаўленых перад імі заданняў. Ну, але яны — працяцкія людзі...

Паліцмайстар скрывіўся ў паўслове: пагарджаў жандарамі, іх тупалобасцю.

Прончык — шляхціц, бедны, але шляхціц.

— Вось такія ў нас справы, пане Прончык, — здавалася, ад крыўды расплачацца перад ім. — Я, ведаеце, шмат думаў, пакуль наважыўся непакоіць вас сваім запрашэннем на гутарку, — і прыклеіўся зрокам: — Я, пане Прончык, моцна прашу вас: дапамажыце нам! Наш дэпартамент і я асабіста будзем удзячны вам. Вельмі!

— Ахвотна, чаму не, — згадзіўся Прончык.

— Непакоіць, ведаеце, бандыцкі выбрык у Востраве, — паліцмайстар цэліўся ў дзесятку. — Моцна непакоіць. Народ абураны... — ён пачуўся да таго ж добра, што схапіў бутэльку з ромам, каб... Паўстрымаўся.

— Як толькі даведаюся чаго — адразу да вас! — цвярдзіў Прончык зацята.

Дамаўляліся.

— Прашу не лічыцца з коштамі. Дзеля справядлівасці не шкода грошай. Мы іх дамо вам! — паліцмайстар прыкметна заспяшаў, адчыніў шуфляду, выклаў адтуль некалькі дзесяцірублёвак. Голас яго стаўся перапрашальным. — Патрэбна, пане Прончык, дурная фармальнасць: квітанцыя на гэту суму

ТРЫБУНА чытачоў

* * *

Дождж
лье.
Вецер
вые.
Дрэвы
стогнуць.
Птушкі
плачуць.
Зорачкі
ніводнай.
Хмары
над галавой.
А я
...іду ...іду.
Ды не
— гэта не я.
Гэта
ногі мае —
Упарта
і рашуча.
Крок
за крокам.
Усё
ўперад.
Ды
ўперад.
Да
перамогі.
Мо
праз хвіліну,
Праз
дзве
Будзе
лягчэй.

В. Аніщчук

Маладыя салдаты

Эх, вы хлопцы-рабяты,
Як вы дома жылі?!
А цяпер вы ў салдаты
Дзесь далёка пайшлі.

Усе вас дружна прашчалі:
Бацькі, хлопцы, дзяўчаты.
Многа песень спявалі,
Бо вы заўтра салдаты.

За сталом ўсе сядзелі,
Там пілі, крыху елі.
Потым выйшлі мы з хаты,
Павялі вас ў салдаты.

А як поезд падходзіў
І ў яго вы сядалі,
Тым, хто ў войска адходзіў,
Мы ўсім песні спявалі.

Васіль Асеннік

СЛОВАМ І ЧЫНАМ

Гаспадары вёскі Давідавічы, пошта Рыбалы, Заблудаўскай гміны, маюць вялікія абшары лугоў, якія знаходзяцца на тэрыторыі гміны Храбалы. Займаюцца гадоўляй быдла. Прадаюць малако. Яны тут яшчэ ў даваенны час прадавалі малако. У 1933 годзе быў пабудаваны грамадскім чынам будынак з цэментных пустакоў. Яго спецыяльна прызначылі на малачарню, якая была першай вясковай малачарняй у Бельскім павеце. Таксама пасля вайны ў гэтым жа будынку адбывалася спачатку скупка малака ў рамках абавязковых паставак. Потым у будынку малачарні была вясковая крама.

Цяпер вёска мае тыповую злеўню малака, пабудаваную малочным прадпрыемствам у Заблудаве. Краму перавялі ў 1974 г. у іншы будынак. Даўняя малачарня засталася. Яе будынак пасля стольких год вымагаў рамонту даху. На вясковым сходзе будынак гэты быў перададзены ОСП. Член ОСП Уладзімір Сцепанюк, сын Міхала, (радны ГРН у Заблудаве) выступіў з ініцыятывай перад калегамі-пажарнікамі, каб рамонт правесці грамадскім чынам. Усе ў адзін голас згадзіліся.

У першыя дні снежня 1974 г. 17 пажарнікаў прыступіла да працы. Выканалі яны сваё слова — адрамантавалі дах. Паставілі новыя кроквы, прыбілі латы — усё са свайго матэрыялу, ды накрылі дах чарапіцай. У працы на прызнанне заслужылі: Мікалай Александрук — цясляр, сам рабіў усе фаховыя работы, Віктар Карнілюк, Васіль Крупіцкі, Мікалай Ціханюк, Мікалай Трафімюк, які ўласнай пілой парэзаў кроквы і латы. Вартасць грамадскай працы пажарнікаў — 8 тыс. зл. Адрамантаваны будынак перадалі на стражацкую рамізу. ОСП у вёсцы Давідавічы належацца словы прызнання.

Ул. Гуралеўскі

Тэлефон кожнаму

За 10 мільёнаў зл. была пабудавана і аддадзена ў карыстанне гайнаўская аўтаматычная тэлефонная цэнтраля. Канец прыйшоў скаргам, што цяжка дазваніцца куды-небудзь. Цяпер набіраеш нумар і гаворыш.

Каб гараджане маглі без перашкод карыстацца тэлефонам, будзе абсталявана 20 публічных тэлефонаў у розных пунктах горада. 10 ужо ёсць, яны знаходзяцца ў найбольш рухлівых пунктах. Іншыя 10 будуць абсталяваны ў першым квартале 1975 г. Адзін з іх будзе на рагу вуліц Ліповай і Пралетарскай — для жыхароў гарадскога квартала № 4.

Э. Вайсковіч

Чыжы скардзяцца

Ужо другі год у Чыжы раніцай прыходзіць аўтобус, які паварочвае тут і едзе ў Гайнаўку. Спачатку ўсе былі задаволены, бо і вучняў у нас вельмі многа даязджае ў школы, і людзі часта ездзяць у горад. Многія там працуюць.

Шчасця аднак людзям няма. Кандуктары штораз часцей прадстаўляюцца, як вялікія „службісты“ і бяруць толькі школьнікаў з месячнымі білетамі. Хоць вольныя месцы і былі, ніякія просьбы не памагалі.

Праўдзівае пекла пачалося ў гэтым годзе. Выходзіць так, што людзям трэба забыць пра аўтобус — ён іх і так не возьме. Часта людзі, якія едуць у Гайнаўку да доктара ці з іншай важнай справай, стараюцца „ўпрасіцца“ ў кандуктара, аднак і гэта рэдка памагае. Мала таго, кандуктары вельмі часта не шкадуюць людзям розных брыдкіх слоў, стараюцца людзей абразіць, называючы іх „быдлам“ і іншымі падобнымі словамі. Слухаючы гэта штодзень, усім нам здаецца, што добрых людзей штораз менш на свеце. Калі трапіцца кандуктар, які ўсіх возьме, а пры гэтым весела пагутарыць з людзьмі, тады людзі здзіўляюцца, што яшчэ такі чалавек жыве і працуе.

(гг)

Добры пачатак

У вёсцы Тафілаўцы Гайнаўскага павету, каця моладзі нямала, дагэтуль не было ніякай арганізацыі, якая гуртавала б маладых людзей. І вось знайшоўся ў вёсцы такі чалавек. Не так даўно Марыся Пень закончыла Эканамічны тэхнікум у Бельску Падляшскім і пачала працаваць у банку СОП у суседняй вёсцы Дубічы Царкоўныя. І тут спатрэбіліся арганізацыйныя здольнасці гэтай дзяўчыны. Хутка па яе ініцыятыве сабраўся сход хлопцаў і дзяўчат з Тафілаўцаў, і ў гэты вечар — 30 лістапада 1974 г. у вёсцы быў створаны гурток Саюза сацыялістычнай вясковай моладзі. Старшынёй у адзін голас была выбрана М. Пень. Уступіла ў гурток адразу 14 хлопцаў і дзяўчат.

Члены ССВМ узяліся за працу. Дагаварыліся з мясцовым сельгасгуртком, і ён з сацыяльна-культурнага фонду вызначыў ім 700 зл. За гэтыя грошы моладзь купіла 20 падарункаў для сірат. 25 снежня некаторыя члены гуртка ездзілі ў Белавежу ў дзіцячы дом, дзе ўручылі гэтыя падарункі.

А 29 снежня члены ССВМ вазілі ў Тафілаўцы трактарамі цэглу з філіі ГС у Дубічах Царкоўных. Прывезлі 4 тыс. штук. Цэгла прызначаецца на будынак святліцы-рамізы. Плануецца пабудаваць яго яшчэ ў гэтым годзе, таму што фундамент ужо зроблены.

У НАШЫМ КЛУБЕ

Клуб у Зубаве вядзе сваю працу ад жніўня 1974 г. Прыходзіць сюды моладзь, старэйшыя і дзеці. Можна тут правесці вольны час, купіць і пачытаць газеты, кніжкі, выпіць ліманад. Клубовай з'яўляецца Ніна Карпюк. Гэта прыемная і ветлівая дзяўчына. Яна з усмешкай кожнага вітае і трымае парадак у клубе.

Дзяўчаты памаглі ёй зрабіць каляровыя кветкі з паперы, а хлопцы выканалі некалькі насценгазет. Цяпер наша моладзь з гуртка Саюза сацыялістычнай вясковай моладзі плануе падрыхтаваць мастацкую праграму і выступіць з ёю ў сваёй вёсцы. А калі ўсё пойдзе добра, можам тады пагасціць і ў навакольных сёлах.

Жэня Аўсенюк

Карысная сустрэча

У канцы снежня прафсаюзная рада чыгуначнікаў станцыі Чаромха арганізавала ў мясцовым доме культуры сустрэчу перадавых чыгуначнікаў — людзей добрай работы. У сустрэчы прынялі ўдзел І сакратар вузлавога камітэта партыі Ян Бяляўскі і намеснік начальніка станцыі Віктар Баран. Ад імя прафсаюза чыгуначнікаў вёў сустрэчу Янка Саўчук.

Галоўнай мэтай сустрэчы было абмеркаванне вынікаў працы станцыі за мінулы год, а таксама паказанне дасягненняў і недахопаў. Старшыня рады паведаміў, што чаромхаўскі чыгуначны вузел выканаў свае заданні за 1974 г. Гэта не сведчыць аднак, што ўсе грунтоўна працавалі. Ёсць яшчэ шмат чыгуначнікаў, якія ніядбайна выконваюць свае абавязкі.

— Што трэба зрабіць, каб падцягнуць у рабоце ўсіх гультаёў? — з гэтым пытаннем звярнуўся да прысутных намеснік начальніка станцыі.

Пачалася дыскусія. Вось цікавейшыя заўвагі з сустрэчы. Гаворыць дзяжурны-распараджаючы:

— Самае важнае ва ўтрыманні парадку на ПКП — гэта дысцыпліна. Аднак з ёй у нас не найлепш. Кіраўнікі цягнікоў і кандуктары не прыходзяць на час да працы. Дзяжурны не заўсёды адпраўляе цягнікі ў час. Таму ўжо з пачатковай станцыі цягнік спазняецца на некалькі мінут. А калі на нейкім прыпынку кіраўніку цягніка ўпадзе ў вока „прыгажуня ў міні“, цягнік затрымліваецца яшчэ на некалькі хвілін. У выніку гэтага — на працягу 30 км цягнік спазняецца на 15-20 мінут. І за гэта ніхто не адказвае. Другі вельмі важны недахоп у нашай працы, — гаворыць дзяжурны, — гэта тое, што многія з чыгуначнікаў прыходзяць на працу нецвярозымі, або п'юць гарэлку ў час выканання службовых абавязкаў. Каб гэта выкараніць, патрэбная жалезная дысцыпліна. І ад яе нельга адступаць. Толькі суровай дысцыплінай і пакараннем можам прымусіць працаўнікоў да сумленнай працы.

Інакш бачыць гэтую справу другі ўдзельнік дыскусіі — дзяжурны па

грошай, — тлумачыўся хутка і мала выразна, быццам камбінатар. — Ведаеце, — гэтае „ведаеце“ гучэла па-братэрску. — Ведаеце, бюракратыя і ў нас. Усюды поўна яе, усюды бухгалтары; сваруся з імі, ведаеце, ды нічога не зробіш: падпішыце квітанцыю псеўданімам, скажам, — „Шуляк“, або нечым у тым гусце. Так прынята.

— Пане паліцмайстар, — Прончык нясмелы, злёгку абражаны. — Я грошы маю, не хачу рабіць лішніх выдаткаў для паліцыі.

— Усё ж з якой рацыі вы павінны выкаштоўвацца? — расказаў: — Мо давядзецца вам спаіць каго з бандытаў або гутарыць з імі пры гарэлцы — яна, ведаеце, развязвае языкі. П'яныя людзі, вядома, шмат гавораць, шчыруюць. Патрэбны на тое ўсё-такі грошы, часамі немалыя. А нам, паліцыі, гэтых некалькі дзесяцірублёвак, ведаеце, чыстае глупства!

— Не, не вазьму, сумленне не дазваляе мне. Сапраўды — у мяне ёсць грошы.

— Вазьміце, — паліцмайстар па-сяброўску нахіліўся. — Грошы ж, так сказаць, нічые: ёсць каса — ёсць і грошы! — засмяяўся.

— Я не заслужыў на іх, — Прончык разлічыў: „Сказаць, што не вазьму грошай, бо не п'ю, не магу піць і таму мне не трэба іх, з'явілася б бясхітрым круцельствам...“

— Заслужыце, пане Пр
сам заслужыце... — даў м
стар і Прончык гэта вык
— Прапануючы мне гр
бачце за шчырасць, абра
чуццё абавязку перад Р
рыяй! Пачуццё гонару п
заць вам гэта...
— Я не хацеў вас ура
біўся паліцмайстар. Ён
чыка, шукаючы адпавед
чу, што прапаную вам д
жавы ў грамадска важн
вашых добрых намерах...
лёўкі згроб назад у шуф
зумеў, што не даб'ецца г
піскі! Без яе не будзе ўла
чалавекам! Думаў: „Най
нуць яму нейкую чужую
насць, і — арыштаваць яг
Папросіць ратунку, тады пастаўлю яму свае ўмовы...“

Страціў настрой. Злаваў: „А тут яшчэ нейкі кур'ер ад паўстанцкага цэнтра ў Вільні кіруецца сюды... Чорт яе нясе на Саколку!“ — палкоўнік Лосеў паведамляў у дэпешы аб магчымым з'яўленні тайнага пасланца, жанчыны...

— Пане паліцмайстар, як толькі даведаюся чаго, дык адразу данясу вам, — ветліва развітваўся Прончык.

Калі паліцмайстар застаўся адзін, прамармытаў:

— Хітрая сволач!

І пачухаўся ў патыліцу.

(Працяг будзе)

га зайца“, прыпомнілі сабе вядомую казку, якую, бадай, ведаеце з дзяцінства.

Т. К. У адказ на інфармацыю „Застрахаваць усе землеплады“ прыпамінаем, што аб тым, як і што страхуецца, быў вялікі адказ ПЗУ ў „Ніве“ з 21.IV.1974 г. № 16 (947).

Аляксей Раманюк. Спрабуйце пісаць яшчэ, напэўна наступныя вершы будуць лепшыя.

Ян Нікіцюк. „Бяроза“ не выйшла ў вас, вельмі бедная словамі. Ды і тэма гэтая ўжо пераліvалася на розныя лады.

тва станцыі, але перш за ўсё ў сэрцы самых працаўнікоў.

Мацейка

NIWA Skr. poczt. 149. 15-950 Białystok. TELEFON 2-32-41. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu”, urzędy pocztowe i listonosze. Wydawca RSW „Prasa—Książka—Ruch” Indeks 36911/36671.

© PDF: Kamunikat.org 2020
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2020

А НАВОШТА МНЕ ТРЭБА?

Жыву я на першым паверсе. Аднойчы прачынаюся ноччу ад стуку ў акно.

— Што такое? — пытаю.

— Ды дзверы адчыніце, калі ласка, а то ў пад'езд не ўвайсці. Вельмі шчыльна зачынены, а нехта клямку адарваў.

Апрануўся я, выйшаў, штурхнуў дзверцы з сярэдзіны.

— От, дзякуй вам, добры чалавек.

Вярнуўся, толькі ўлёгся — зноў стукаюць. Не, думаю, ляскайце хоць усю ноч — не адчыню.

А ўстаў ужо раніцай — гул пад акном.

— Што за парадкі — чуюцца галасы. — Клямку нельга прыбіць! Колькі тае работы? Пяць хвілін!

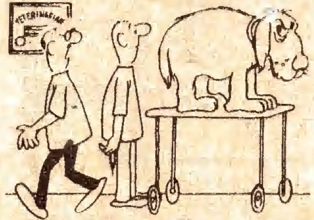
Вяртаюся я вечарам з работы — зноў натоўп ля пад'езда. У мяне ў руках на ўсякі выпадак вострая жалязячына. Прасунуў у шчыліну, падчапіў, адчыніў дзверцы — і ўсе жыхары рынуліся за мною ў пад'езд.

— А навошта мне трэба? — крычыць нехта. — Што, я адзін тут жыву? Сто кватэр — няма каму клямку прыбіць?

Узлаваўся я. Чорт вас усіх пабяры — прыб'ю я гэтую клямку. А пасля думаю: „А навошта мне гэта трэба? Вунь колькі людзей жыве, сто кватэр. Хай хто-небудзь прыб'е.

Ужо з год мне стукаюць у вакно. А я ляжу і думаю: ляскайце хоць да раніцы. Прывык ужо.

І. Герасюк

— Зрабі яму ўкол, а я пачакаю цябе на шафе.

ДАПЯКАЕ

Івану жоначка не раз казала:
— З табой дарэмна я свой лёс звязала.
Суседак, вунь, як песцяць іх мужы,
Табе ж, разве, слова не скажы.
Рыгораву сустрэла ўчора жонку,
Амаль на кожным пальцы па пярсцёнку.
Прычоска вежай, модна, з густам,
А ў мяне, глядзі, на пальцах пуста.
Магла ў свой час я выйсці за Рыгора,
Ды чорт цябе падсунуў мне на гора.
Іван казаў:
— Я грошы зарабляю,
Іх не прагульваю, не прапіваю.
Ваджу малога ў садзік, забіраю,
І, як магу, табе дапамагаю.
— Дапамагае! Бач, як брэша гладка!
Ды гэта ж не работа, фіззарадка.
Маўчаў бы лепш. Ці ж на тваю зарплату
Машыну купіш, пабудуеш хату?
З нас куры пачалі смяяцца,
Вось іншым дык шанцуе ўладкавацца.
Узяў загбазы Светку — небараку,
І тая ўжо апранута ў каракуль.
Суседкі ля пад'езда як збяруцца,
Адна перад другою завядуцца,
Пачне хваліцца кожная, што мае,
У мяне ад зайздрасці аж дух займае.
Іван сарочку мыў, маўчаў зацята,
Хоць сам лічыў сябе невінаватым
І крыкнуць так яго і падмывала:
— Хіба ж на жонку мне пашанцавала?!

Уладзімір Мацвеенка

НІЎКА

— Думаю выйсці за яго замуж. Ён заўсёды задаволены нашымі абедамі і нашым абслугоўваннем.

У ШКОЛЕ

Настаўнік вучню:
— Я з ахвотай паставіў бы табе двойку, ды не маю права завышаць ацэнку.

ГУМАР З

ЯК БАГАЦЕЙ ЗЛОДЗЕЯ ЗА НОС ПАПАВАДЗІЎ

У адной вёсцы былі тры багацеі, ды да таго ж і дурні. Вось яны на спаса паехалі на кірмаш валоў прадаваць. Адзін прадаў адразу за 600 рублёў, і ў яго адразу ж і выцягнулі грошы.

Другі прадаў у абед. Грошы таксама выцягнулі ў абед. А трэці таксама прадаў ў абед, а грошы і ў яго ўкралі, але вечарам.

Вось той, што ў яго грошы выцягнулі вечарам, прыязджае дамоў і хваліцца жонцы:

— Вось дурні мае кумы! Яны толькі прадалі, у іх адразу грошы й укралі.

— А ў цябе? — пытае жонка.

— Э, ты думаеш, што я дурны! Я іх папавадзіў за нос! Папамучыў! У кумоў адразу грошы выцягнулі, а ў мяне аж вечарам! Не на такога натрапілі!

...Ён так заціснуў крытыку, што з яе цёк ялей.

...Ён малоў праўду ў вочы.

ПЫТАННЕ РАБРОМ

Лекар: — І памятайце, найбольшы ваш вораг — алкаголь.

Пацыент: — Доктар, дык не хочаце ж вы, каб я выглядаў перад ім трусам.

ГУТАРКА СКУПЫХ

— Кастусь, пазыч мне пачку запалак.

— Не, больш табе не ўдасца гэты трук.

— Які трук?

— Кожны раз, калі я табе пазычаю пачку, ты яе вяртаеш без адной запалкі.

У МЕТЭАРОЛАГАЎ

Метэаролаг дыктуе сакратаршы зводку пагоды на нядзелю:

— Раніцай сонечна, пасля поўдня асадкі.

— Як шкада, — уздыхнула сакратарша, — у мяне днём назначана спатканне!..

— Тады, — дабрадушна гаворыць метэаролаг, — выкрэсліце асадкі.

У СУДЗЕ

У зале суда публіка вядзе сябе вельмі шумна. Суддзя ўсклікае:

— Калі вы не змоўкнеце, я буду вымушаны ўсіх вас выдаліць! Мы і так разглядаем ужо пятую справу, не чуючы ні слова...

ХВАРОБА

— Куды ідзеш? — пытаюць у лежабока.

— У паліклініку.

— Захварэў?

— Ага! Бакі штосьці баляць.

З ФРАНЦЫІ

— Гарсон, паглядзіце, што гэта ляжыць у маёй талерцы з супам? Гэта ж гузік ад пінжака!

— Мсье, я спадзяюся, вы не падумалі, што ў кошт супу ўваходзіць яшчэ і пінжак.

МІНІБАЙКІ

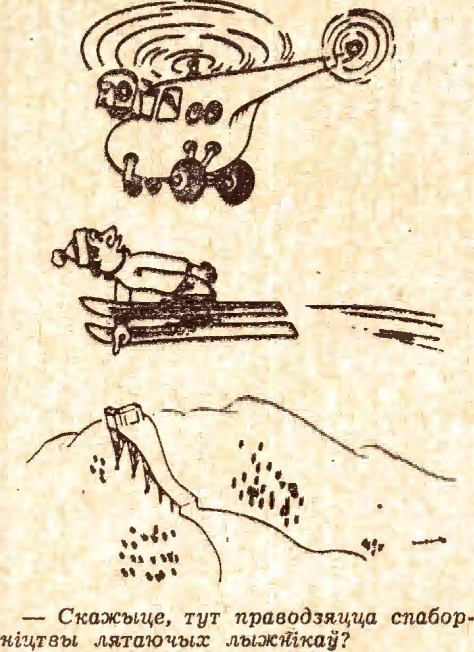
ЛЕЎ І БЛЫХА

Ха-ха! Блыха Ільва ўкусіла.
Нахабнасць ёсць таксама сіла.

Уладзімір Лявіцкі

— А вам балела, калі вас скальпавалі?

— Скажыце, тут праводзяцца спаборніцтвы лятаючых лыжнікаў?

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Веры і Марысі Манцюк з Мікуліч змяшчаем песню

КУРЁЗЫ

ТРЭК БОЛЬШ БЯСПЕЧНЫ, ЧЫМ ВУЛІЦА

Джэкі Сцюарт, адзін з вядучых гоншчыкаў свету, прызнаў у сваім выступленні па тэлебачанню ЗША, што гарадскі паток аўтамабіляў у шмат разоў больш небяспечны за гонкі па трэку. „Я, — сказаў ён, езджу па гораду гэтак жа асцярожна, як старажытная бабулька".

ЗАБАБОННАЕ АДМІРАЛЦЕЙСТВА

Пакуль на гібралтарскай скале водзяцца малпы — крэпасць будзе знаходзіцца пад уладай брытанскай кароны... Такое павер'е жыве сярод забабоннай часткі англічан ужо два з палавінай стагоддзі. Дзіўна, аднак, што да яго ўсур'ёз адносяцца ў англійскім адміралцействе. У штатах марской базы Гібралтар ёсць нават спецыяльная пасада „хавальніка" малпаў. Ён сочыць за ростам іх пагалоўя, „сталом" і выгадамі. За апошнія тры гады, у сувязі з ростам цэн, двойчы павялічваліся ўрадавыя асігнаванні на забеспячэнне гэтых прывілеяваных жыхароў Гібралтара. А паколькі рост дарагоўлі працягваецца, намячаецца павялічыць сродкі на ўтрыманне малпаў яшчэ на 15-20 працэнтаў.

„ТАТА-РОБАТ"

Колькі захаплення і здзіўлення выклікае першае пытанне дзіцяці: „А чаму?" Але з цягам часу шматлікія „чаму?" пачынаюць ставіць бацькоў у цяжкае становішча. Каб пытанні ўласных дзяцей не забіралі ў яго вельмі многа часу, адзін англійскі інжынер-электронік сканструяваў для іх робата. Робат па імю „Робі" дапамагае адказваць на пытанні дзяцей і нават умее расказваць казкі і спяваць. Калі дзеці пачынаюць спрачацца, „Робі" гаворыць грозным голасам: „Калі не спыніце, зараз жа пойдзеце спаць!".

Перш чым дабівацца поспеху, падумай, ці ўсе твае сябры змогуць яго перанесці.